БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 39 (18.217). • 16 февраль 1982 йил сешанба • Баҳоси 3 тийин.

СССР 60

«Узбекгидроэнергострой» тресги автотранспорт ишлаб чиқариш бирлашмасининг Чорвоқдаги филиали коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўнғич йили планини ортиғи билан бажариб, 1982 йилни ҳам муваффақиятли бошлади. Суратда: илғор шофёр Анатолий Краснов.

В. Портнов фотоси.

КИШИЛАР КАМОЛИ, ҚИШЛОҚЛАР ЖАМОЛИ

СОВЕТ кишиларининг моддий ва маънавий турмуш даражасини юксалтириш социалистик жамият тараққиётининг асосий вазифасидир. Шу олижаноб, инсонпарвар вазифани Коммунистик партия ўзининг бош мақсади қилиб қўйган. Экономиканинг интенсив ривожланиши, маданий ҳаётдаги муваффақиятлар, аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаларининг юксалиши — ҳаммаси инсон учун, унинг эҳтиёжларини қондириш, қадр-қимматини ошириш, маънавий гўзал, ахлоқий соф, юксак маданий қилиб тарбиялашга бўйсундирилгандир.

Колхоз ва совхозлар экономикасининг муттасил юксалиб бориши қишлоқда умуман турмуш маданиятини янада юқори поғонага кўтариш учун моддий базани мустаҳкамлади. Эндиликда хутор типидаги кичик-кичик қишлоқларни тугатиш, ҳамма коммунал қулайликларга эга бўлган уй-жойлар қуриш, бош план асосида колхоз ва совхоз посёлкаларини, агрошаҳарчаларни бунёд этиш ишлари авж олди. Шу туфайли дала меҳнаткашларининг маданий-маиший турмуш шароити шаҳарликларникига тобора яқинлашмоқда.

Коммунистик партия белгилаб берган социал тараққиёт программасининг изчиллик билан амалга оширилиши, соғлиқни сақлаш ва болалар муассасаларининг кенг тармоғи, кутубхоналар, маданият саройлари, клублар, стадионлар ва бошқа маданий-оқартув муассасаларининг фаолияти кучайтирилганлиги, буларнинг ҳаммаси қишлоқ меҳнаткашларининг саломатлигини муҳофаза қилиш, уларни ҳар томонлама баркамол коммунизм қурувчилари қилиб тарбиялаш вазифаларини муваффақиятли бажаришга имконият яратмоқда.

Бош план асосида қурилган посёлкаларда газ, водопровод, телефон каби ҳамма қулайликлар муҳайё қилинмоқда. Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози посёлкаси ана шундай агрошаҳарчалардан биридир. Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхози, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг ва бошқа жуда кўп хўжаликларнинг посёлкалари ташқи қиёфаси жиҳатдан ҳам, ободлиги жиҳатидан ҳам шаҳардан қолишмайди.

Шуниси характерлики, қайси колхоз ёки совхозда кишиларнинг умуман инсон тўғрисида, унинг соғ-саломатлиги, фаровонлиги тўғрисида чинакам ғамхўрлик қилинаётган бўлса, ўша ерда ишлаб чиқариш интенсив ривожланмоқда. Техникадан энг самарали фойдаланилмоқда. Бинобарин, экономика юксалиб бормоқда. Хуллас, турмуш маданиятини юксалтириш учун колхоз ва совхозлар томонидан сарфланаётган маблағлар, қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигининг, чорва моллар маҳсулдорлигининг тез ўсиши ва даромаднинг ортиши билан қопланмоқда.

Шунга қарамай, баъзи районларда, кўпгина хўжаликларда турмуш маданиятини юксалтиришга етарлича эътибор берилмаяпти. Хутор системасини тугатиш, қишлоқ қурилишини авж олдириш борасида мавжуд имкониятлар тўла ишга солинмаяпти. Шуни айтиш кифояки, ҳали кўпгина колхозларда қишлоқларни қайта қуришнинг бош плани тузиб чиқилган эмас. Бунинг устига савдо ва маиший хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантиришга, маданий оқартув муассасалари қурилишига эътиборсизлик билан қаралмоқда.

Айниқса хутор типидаги майда қишлоқларнинг мавжудлиги аҳолининг маданий-маиший эҳтиёжларини қондиришга тўсқинлик қилмоқда. Бунинг оқибатида меҳнаткашларнинг ҳақли ариза ва шикоятлари юзага келмоқда.

Қишлоқларни қайта қуриш ва хутор системасини тугатишда қишлоқ Советлари, уларнинг депутатлари жуда кўп иш қилишлари мумкин Плансиз ва лойиҳасиз уйларнинг қурилишига бутунлай барҳам бериш пайти келди. Лекин қишлоқ Советлари ўз территорияларида ҳеч қандай план ва лойиҳасиз қурилишларнинг амалга оширилишига йўл қўймоқдалар, қишлоқ қурилишини тартибга солиш юзасидан етарли иш қилмаяптилар.

Ёзёвон районидаги Хонобод қишлоқ Совети территориясида майда қишлоқлар кўп. Бу ерда замонавий посёлкалар бунёд этилган эмас. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг бетартиб, плансиз уй қуришларига йўл қўйилмоқда. Маиший хизмат кўрсатиш ўлда-жўлда қолмоқда.

Тошкент областининг Бекобод, Бухоро областининг Олот районларидаги айрим хўжаликларда ҳам совхоз ишчилари ва колхозчиларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини қондириш тўғрисида етарли ғамхўрлик қилинмаяпти. Афсуски, бундай нуқсонларни бошқа областлар ва районларда ҳам учратиш мумкин.

Район партия ва совет ташкилотлари қишлоқ қурилишини авж олдириш кишиларга ғамхўрликнинг амалий ифодаси, турмуш маданиятини юксалтиришнинг, кишиларни тарбиялашнинг, уларда юксак маънавий фазилатларни шакллантиришнинг ажралмас қисми эканлигини унутмасликлари керак. Қурилиш ишларини авж олдириш учун маҳаллий бинокорлик материалларидан кенг фойдаланиш, қишлоқ қурилишига колхозчилар ва совхоз ишчиларининг маблағларини жалб этиш, яъни қурилиш кооперативларини бутун чоралар билан ривожлантириш партия, совет ташкилотларининг диққат марказида бўлмоғи зарур.

Турмуш маданиятини юксалтириш вазифаси қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида идеологик, оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтиришни тақозо қилади. Эскилик сарқитларига қарши, совет турмуш тарзига ёт бўлган эски урф-одатлар ва анъаналарга қарши жанговарлик билан кураш олиб бориш, янги маросимларни собитқадамлик билан тарғиб этиш шу куннинг энг ҳаётий вазифасига айланиб бормоқда. Колхозчилар, совхоз ишчилари даромадларининг анча қисмини дабдабали тўй-ҳашамларга сарфлаб баъзан исрофгарчиликка йўл қўяётган эканлар, бу тарбиявий ишларимиздаги камчиликлар оқибатидир, турмуш маданияти масалалари билан жиддий шуғулланилмаётгани оқибатидир.

Ҳалол меҳнат эвазига олинган маблағлар моддий ва маънавий эҳтиёжларни қондиришга сарфланмоғи, маънавий юксалишга, ободончиликка хизмат қилмоғи керак.

Турмуш маданиятини юксалтириш кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш билан, халқ фаровонлигини ошириш билан боғлиқ бўлган муҳим сиёсий масаладир. Партия ва совет органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари партия белгилаб берган улуғвор режаларнинг бажарилиши, истиқбол сари ҳаракатимиз кўп жиҳатдан турмуш маданиятини юксалтириш проблемаларининг тўғри ҳал қилинишига боғлиқ эканлигини унутмасликлари керак.

ҲИНДИСТОНГА БОРА ТУРИБ

Болгария Халқ Республикаси халқ мажлисининг раиси Станко Тодоров расмий визит билан Ҳиндистонга бора туриб, Тошкентда тўхтаб ўтди.

БХР, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Станко Тодоровни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Станко Тодоров 15 февралда Тошкентдан Деҳлига жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Наманган область комитетининг секретари ўртоқ Турсунбой Рўзибоевни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1981 йил IV пленуми қарорлари асосида Қашқадарё области хўжаликларида 1982—1985 йилларда чорвачиликни жадал ривожлантириш тадбирларини маъқуллади.

Область, шаҳар ва район партия комитетларига, республика колхоз ва совхозларининг, бошқа давлат хўжаликларининг бошланғич партия ташкилотларига Қашқадарё области чорвадорларининг тадбирларини кенг муҳокама қилиш, улардан ибрат олиб, колхозларда, совхозларда, хўжаликлараро корхоналарда, аҳолининг, саноат корхоналари, қурилишлар, муассасалар ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида 1982 йилда ва ўн биринчи беш йилликнинг шундан кейинги йилларида чорвачиликни ривожлантириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш, гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳамда тайёрлашни кўпайтириш учун, чорва туёғи ва паррандаларни кўпайтириш ҳамда уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш учун социалистик мусобақани авж олдириш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Госпланига, Қишлоқ хўжалиги, Мева-сабзавот хўжалиги, Мелиорация ва сув хўжалиги, Қишлоқ қурилиши министрликларига, Главсредазирсовхозстройга, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва техника таъминоти давлат комитетига, шунингдек республиканинг бошқа министрликлари ва идораларига чорвачиликни ривожлантиришда, тармоқнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда, ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида қуриш, ишга тушириш ва ўзлаштиришда, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленумининг ўн биринчи беш йиллик учун белгилаган ишлар ҳажми бажарилишини таъминлашда Қашқадарё области хўжаликларига ҳар томонлама ёрдам бериш топширилди.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига республика чорвадорларининг мусобақасини батафсил ёритиб бориш топширилди.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1981 ЙИЛ IV ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИДА, АҲОЛИНИНГ ХЎЖАЛИКЛАРИДА ҲАМДА КОРХОНАЛАР, ҚУРИЛИШЛАР, МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАРИДА 1982—1985 ЙИЛЛАРДА ЧОРВАЧИЛИКНИ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ

ТАДБИРЛАРИ

Қашқадарё областининг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини амалга ошира бориб, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ҳар томонлама кўпайтириш юзасидан катта иш ўтказмоқдалар. Чорвачиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика ҳукуматининг кундалик жуда катта ёрдами туфайли кейинги йилларда область чорвачилиги тез суръатлар билан ривожланмоқда. Ўнинчи беш йилликда тўққизинчи беш йилликка нисбатан область колхоз ва совхозларида чорвачиликнинг ялпи маҳсулоти 40 процент, гўшт етиштириш 32 процент, сут етиштириш 54 процент, тухум етиштириш 87 процент кўпайди, бу маҳсулотларни тайёрлаш шунга мувофиқ равишда ошди.

Область чорвадорлари 1981 йилда яхши ишладилар. Чорва туёғи ва паррандалар анча кўпайди, уларнинг маҳсулдорлиги кўтарилди, ем-хашак базаси мустаҳкамланди. Саноат, қурилиш ва бошқа корхоналар ҳамда ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларини, колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш соҳасида анчагина иш қилинди.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1981 йил IV пленуми қарорларига мувофиқ равишда область хўжаликларида чорвачиликни жадал ривожлантириш ҳамда гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳамда тайёрлашни кескин кўпайтириш юзасидан 1982—1985 йилларга мўлжалланган тадбирлар ишлаб чиқилди. Ҳамма категориялардаги хўжаликларда гўшт етиштиришни 1982 йилда 69.4 минг тоннага етказиш ёки 1981 йилга нисбатан 19 процент кўпайтириш, сут етиштиришни 244 минг тоннага етказиш ёки 13 процент кўпайтириш, тухум етиштиришни 98,9 миллион донага етказиш ёки 19 процент кўпайтириш белгиланди. 1985 йилда гўшт етиштириш 109 минг тоннага етказилади ёки 1980 йилга нисбатан икки баравар кўпайтирилади, сут етиштириш 376 минг тоннага етказилади ёки 1,9 баравар кўпайтирилади, тухум етиштириш 165 миллион донага етказилади ёки 2,5 баравар кўпайтирилади.

Мазкур марраларга сўзсиз етиб олишни таъминлаш учун қуйидаги тадбирларни амалга ошириш белгиланди:

— Ҳамма категориялардаги хўжаликларда қорамол туёғи 402 минг бошга, шу жумладан сигирлар 174 минг бошга, қўй ва эчкилар 1 миллион 848 минг бошга шу жумладан совлиқ қўйлар 1 миллион 262 минг бошга етказилади;

— Чўчқалар 3,1 баравар кўпайтирилади ва 61 минг бошга етказилади:

— Чорва молларни боқиб катта қилиш ва семиртириш яхшиланади, гўштга топшириладиган қорамолнинг ўртача вазни 450 килограммга, қўй ва эчкилар 48 килограммга, чўчқалар 115 килограммга етказилади. Ғунажинлар етиштиришни ташкил этишни такомиллаштириш йўли билан ҳар йили 7 минг бош зотдор ғунажин олинади:

— Селекция-наслчилик ишини яхшилаш, чорва молларни боқиш ва асрашни яхшилаш асосида сигирлардан сут соғиб олишни кўпайтиришга эришилади ва 1982 йилда ҳар бош сигирдан ўрта ҳисобда 2550 килограмм, 1985 йилда эса 2750 килограмм сут соғиб олинади, ҳар юз бош сигирдан камида 95 бош бузоқ олинади;

— Фермалардаги сермеҳнат жараёнларни кенг миқёсда механизациялаш таъминланади, сигирларни машинада соғиш даражаси камида 80 процентга етказилади:

— Паррандачилик жадал ривожлантирилади. Шаҳрисабз ва Ульянов районларидаги бройлер паррандачилик фабрикалари қуриб битказилади, колхоз ва совхозларда ҳар бир товуқдан ўрта ҳисобда 170 та, паррандачилик фабрикаларида 200 тагача тухум олинади:

— Колхозчилар, ишчи ва хизматчиларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларида чорвачиликни ривожлантиришга актив ёрдам берилади, ёш чорва моллар, ем-хашак ва бошқа материаллар сотиб олиш учун уларга шароит яратилади, шартномалар асосида ортиқча маҳсулотни харид қилиш ташкил этилади:

— Саноат, қурилиш ва бошқа ташкилотлар ҳамда муассасаларнинг ёрдамчи хўжаликларида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кескин кўпайтирилади, уларда гўшт етиштириш 8 минг тоннага, сут етиштириш 3 минг тоннага, тухум етиштириш 2 миллион донага етказилади:

— Ҳамма далачилик бригадаларида чорва моллар ва парранда боқиш ҳамда семиртириш ташкил этилади, уларда гўшт етиштириш 6.5 минг тоннага етказилади:

— Ем-хашак базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилади, озуқабоп ва донли экин майдонлари кенгайтирилади, дон учун маккажўхори экиладиган майдонлар 1982 йилда 35 минг гектарга бедапоялар 1985 йилда 70 минг гектарга етказилади ёки 1980 йилга нисбатан 32 процент кенгайтирилади, ҳосилдорлик оширилади, гектар бошига камида 90 центнер маккажўхори дони ва 450 центнер силосбоп кўк поя олинади, 1982 йилда 1 миллион 500 минг тонна хашак, шу жумладан 492 минг тонна пичан тайёрланади. 650 минг тонна силос бостирилади, 42 минг тонна сервитамин ўт талқони ишлаб чиқарилади. Озуқабоп экинларни аралаштириб, такрор ва бошқа экинлар орасига экиш кенг миқёсда жорий этилади, 1985 йилгача алмашлаб экиш тўла-тўкис ўзлаштирилади ва ем-хашак етиштириш учун 15,4 минг гектар янги суғориладиган ер ўзлаштирилади, ҳамма хўжаликларда озуқа цехи қурилади:

— Чорвачилик кадрларини тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш анча яхшиланади.

Ишлаб чиқилган тадбирлар ва уларнинг амалга оширилиши жамики мавжуд ички резервларни ва имкониятларни ишга солишга, социалистик мусобақани кенг авж олдиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга, фан ютуқлари ва илғор тажрибани жорий этишга асосланиб ўтказилади.

Тадбирлар область қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети енгил саноатдаги янги қувватларни ишга тушириш ва ўзлаштиришни жадаллаштириш юзасидан Ўзбекистон ССР қурилиш-монтаж, лойиҳа ташкилотлари ва корхоналари коллективларининг 1982 йилги социалистик мажбуриятларини маъқуллади.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига, Коммунал хўжалиги министрлигига, Алоқа министрлигига, Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигига ва «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасига Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналарининг филиалларига ташқи инженерлик электр таъминоти, водопровод, канализация, алоқа, газ қувурлари ва автомобиль йўллари тармоқлари қурилишини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ таъминлаш таклиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар ва район комитетларига мазкур коллективларнинг бошланғич партия ташкилотларига ва уларнинг раҳбарларига олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун оммавий социалистик мусобақани авж олдириш, енгил саноат объектлари қурилиши қатнашчиларига юқори унум билан меҳнат қилиш учун шароит яратиш ишида ҳар томонлама ёрдам ва мадад бериш тавсия этилди.

ЕНГИЛ САНОАТНИНГ ЯНГИ ҚУВВАТЛАРИНИ ИШГА ТУШИРИШ ВА ЎЗЛАШТИРИШНИ ТЕЗЛАШТИРИШ, ШУНИНГДЕК ИШЛАБ ТУРГАН ҚУВВАТЛАРДАН ЯХШИРОҚ ФОЙДАЛАНИШ ЮЗАСИДАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ, ЛОЙИҲА ТАШКИЛОТЛАРИ ВА КОРХОНАЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1982 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон ССР қурилиш-монтаж, лойиҳа ташкилотлари ҳамда Енгил саноат министрлиги корхоналарининг ва асбоб-ускуналар етказиб берувчиларнинг коллективлари КПССнинг тарихий XXVI съезди қарорларини амалга ошириш учун мусобақалашиб, 1981 йилда аҳоли учун моллар ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришни таъминладилар.

Натижада шу министрлик корхоналарида 1981 йилда асосий фондлар 1980 йилга нисбатан қарийб икки баравар кўп ишга туширилди. Андижон, Бухоро ва Фарғона тўқимачилик комбинатларида, шу жумладан бу комбинатларнинг Қўрғонтепа, Пахтаобод, Марҳамат, Янгиқўрғон, Риштон, Вобкент шаҳарлари ва бошқа жойларда норматив муддатлардан анча илгари қурилган филиалларида жами 180 мингта йигирув урчуғи ва 3424 та тўқув станоги бўлган янги қувватлар ишга туширилди ҳамда маҳсулот бериб турибди. Янги қувватларни муддатидан илгари ишга тушириш ва ишлаб турган қувватлардан яхшироқ фойдаланиш ҳисобига енгил саноатда пландан ташқари 2,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Республика қурилиш-монтаж ва лойиҳа ташкилотларининг, енгил саноат корхоналари ва асбоб-ускуна етказиб берувчи корхоналарнинг коллективлари КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида баён қилинган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб 1982 йилда енгил саноат корхоналари ва ишлаб чиқаришларини қуриш ва улардаги янги қувватларни ўзлаштириш муддатларини қисқартириш учун олиб борилаётган социалистик мусобақани давом эттиришга қарор бердилар ҳамда 1982 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар:

Зарур меҳнат ва материал ресурсларини ишга тушириладиган объектларга марказлаштириш, резервлардан яхшироқ фойдаланиш, меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг илғор методларини жорий этиш ҳисобига бу тармоқда капитал маблағ ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари йиллик планининг 1982 йил 20 декабригача бажарилиши таъминланади:

Енгил саноатда ишга тушириладиган ҳамма ишлаб чиқариш объектлари, уй-жой бинолари, болалар муассасалари ва ҳунар-техника таълими билим юртлари белгиланган муддатларда ва барвақт ишга туширилади, шу жумладан:

Манғит шаҳридаги филиал ва Тошкент тўқимачилик комбинатининг юз ўринли профилакторийси белгиланган муддатидан 3 ой илгари;

Андижон ип газлама комбинатининг 828 тўқув станогига эга бўлган қувватлари, Марғилондаги «Атлас» бирлашмасининг 1,5 миллион квадрат метр газлама ишлаб чиқарадиган қувватлари. Нукус тўқимачилик комбинатининг Беруний ва Тўрткўл шаҳарларидаги филиаллари белгиланган муддатидан икки ой илгари, 7 ноябрда;

9 та корхонада, шу жумладан, Жиззах ип йигирув фабрикасида, Фарғона ва Бухоро тўқимачилик комбинатларида, шунингдек тўқимачилик комбинатларининг Хўжайли, Чинобод. Хўжаобод шаҳарларидаги филиалларида янги қувватлар ва Андижон шаҳридаги пойабзал фабрикаси муддатидан бир ой аввал ишга туширилади:

Енгил саноатнинг 6 та янги қуввати ва объекти муддатидан 15 кун аввал ва иккита объекти белгиланган муддатида фойдаланиш учун топширилади.

Ишлаб чиқариш коллективлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи ярмида ишлаб чиқариш қувватларини норматив муддатлардан бир ой илгари ўзлаштиришга ҳамда янги қувватларни барвақт ишга тушириш, ўзлаштириш ва мавжуд қувватлардан яхшироқ фойдаланиш ҳисобига 1982 йилда белгиланган топшириқдан ташқари камида 3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор бердилар.

4-давлат лойиҳа институти, Ўзбекистон шаҳарсозлик лойиҳа илмий тадқиқот институти, Ўзбекистон оғир саноат корхоналарини лойиҳалаш давлат институти, электр тармоқларини лойиҳалаш институтининг Ўрта Осиё бўлими коллективлари енгил саноатнинг ишга тушириладиган қурилишлари учун сифатли лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида ва муддатидан илгари тайёрлаб беришга, уларнинг ижроси устидан мунтазам авторлик назорати ўрнатишга қарор қилдилар.

Буюртмачи корхоналарнинг ва асбоб-ускуналар етказиб берувчи заводларнинг: Чирчиқ трансформатор, Тошкент кабель, электр-механика, санитария-техника асбоб-ускуналари заводларининг, «Узбектекстильмаш», «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаларининг, Тўйтепа металл конструкциялар заводининг, Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати корхоналари ва республика Госснаби ташкилотларининг коллективлари енгил саноат қурилишларини асбоб-ускуналар ва махсус материаллар билан келишиб олинган графикларга мувофиқ ўз вақтида ва барвақт таъминлашга қарор бердилар.

Енгил саноат объектлари қурилишида қатнашаётган қурувчилар, монтажчилар, саноат корхоналари ва лойиҳа ташкилотлари коллективлари ушбу социалистик мажбуриятларни бажариш учун ўзларининг бутун кучлари, билимлари ва тажрибаларини ишга соладилар, КПСС XXVI съезди қарорларини амалий равишда рўёбга чиқариш учун, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун кенг миқёсдаги социалистик мусобақани авж олдирадилар.

«СССР 60 ЙИЛЛИГИГА—60 ЗАРБДОР ҲАФТА»НИНГ ЎН БЕШИНЧИ ҲАФТАЛИГИ ГРУЗИЯ ССРГА БАҒИШЛАНАДИ

ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

Грузия Совет Социалистик Республикаси—Совет Иттифоқининг қардош республикаларидан бири. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида бу ўлка тубдан қайта қурилди. Грузия ССР меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида улуғ рус халқи билан, мамлакатимизда ги барча халқлар билан қардошларча дўст бўлиб, ўтган олтмиш йил мобайнида хўжалик ва маданий қурилишда ажойиб натижаларга эришдилар.

Совет Грузиясида машинасозлик, электр техника, химия, енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва бошқа саноат тармоқлари юксак даражада ривожланди. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари катта муваффақиятларга эришдилар. Улар чой барги, узум, цитрус меваларни етиштиришни анча кўпайтирдилар. Мазмунан социалистик ва шаклан миллий Грузия маданияти, унинг фани, адабиёти ва санъати мислсиз равнақ топди. Меҳнаткашларнинг фаровонлиги, ижтимоий ва сиёсий активлиги тинимсиз ўсмоқда.

Грузия ССРнинг гуллаб-яшнаб турган социалистик республикага айланишида грузин, абхаз, осетин, рус ишчилари, деҳқонлари, зиёлиларининг, республикада яшаб, меҳнат қилаётган барча миллатларга мансуб меҳнаткашларнинг хизмати катта.

Грузия ССР айниқса, ўнинчи беш йилликда катта ютуқларга эришди. Республика меҳнаткашлари беш йилликни муддатидан илгари бажариб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг табригига сазовор бўлган эдилар. Республика саноати ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини ҳам муддатидан илгари бажарди. ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги нишонланадиган йил ҳам зарбдор меҳнат маромн билан, кўтаринки ижодий изланиш билан бошланди. Республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари социалистик мусобақани тобора кенг қулоч ёйдирмоқдалар, коммунистик қурилиш программасини амалга оширишда фаол қатнашмоқдалар.

Қардош Грузия ССР коммунистлари, барча меҳнаткашлари саксонинчи йилларни янги меҳнат зафарлари даврига айлантиришга, КПСС XXVI съезди ва Грузия Компартиясининг XXVI съезди қарорларини амалга оширишга қаттиқ бел боғлаганлар.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ИСТИҚБОЛИ

АҲОЛИ турмуш маданиятини ошириш бўйича республика совети КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бошчилигида қишлоқ қурилишини ривожлантириш, савдо, маданий, маиший хизмат тармоқларини кенгайтириш, уй-жой қурилишини яхшилаш каби халқ фаровонлигини юксалтириш билан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни муҳокама қилиб, ғоят муҳим тавсиялар бермоқда.

Совет тавсияларининг татбиқ этилиши аҳолининг моддий ва маънавий даражасини оширишга, совет турмуш тарзини такомиллаштиришга хизмат қилмоқда.

Ўнинчи беш йилликнинг ўзидагина республикамизда 27 миллион квадрат метр уй-жой қурилди. Ўн биринчи беш йилликда жами 32 миллион квадрат метр уй-жой қуриш кўзда тутилмоқда. 1981 йилдагина саҳни 5 миллион 780 минг квадрат метр уй-жой бинолари барпо этилди.

Бир йил ичида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш 9 процент, жумладан қишлоқ жойларда 11 процент ошди. Ҳозир республика колхоз ва совхозларида 600 дан кўп маиший хизмат уйи, 2 мингга яқин комплекс қабул пунктлари, мингдан ортиқ ҳаммом, 11 мингдан ортиқ турли устахоналар халққа хизмат қилмоқда. Маданий-оқартув муассасаларини марказлаштириш, маданий-маиший комплекслар қурилиши авж олиб бормоқда.

Ушбу саҳифа республикамизда турмуш маданиятини юксалтириш, қишлоқ қурилиши, кишиларни меҳнатсеварлик, ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, турмуш маданиятини юксалтириш масалаларига бағишланади.

Аҳолига савдо, маданий ва маиший хизмат кўрсатиш йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Хизмат кўрсатиш соҳаларининг моддий базаси тобора мустаҳкамланмоқда. Ўтган йили Андижон областидаги энг ёш шаҳар — Советободда аҳолига 600 ўринли «Дружба» кинотеатри совға қилинди. (чапдаги сурат). Наманганнинг Совет районида эса савдо майдони 4 минг квадрат метрли Мебель уйи фойдаланишга топширилди. Бу ерда Наманган, Фарғона, Олмалиқ, Тошкент ва Самарқанд мебель корхоналарида тайёрланган маҳсулотларни харид қилиш мумкин. Ўнгдаги суратда Мебель уйининг савдо зали тасвирланган.

Ш. Алимов ва Х. Ҳайдаров фотолари (ЎзТАГ).

ФАРЗАНДЛАР АРДОҚДА

Ҳамзаобод гўзал манзараси, зумрад булоқлари ва сойлари, меҳнатсевар, меҳмондўст одамлари билангина эмас, балки тарихий ва маданий ёдгорликлари, дам олиш ва даволаниш муассасалари билан ҳам довруқ қозонган.

Ҳамзаободда яна бир ажойиб маскан — республика болалар санаторийси ишлаб турибди. Бу партия ва ҳукуматимизнинг келажак эгаларига кўрсатиб келаётган бемисл ғамхўрлиги ифодасидир.

Ташкил топганидан бери санаторийда республикамиз областларидан келган икки мингдан зиёд бола ўз саломатлигини тиклади. Ҳозирги кунда эса уч юзга яқин ўғил-қиз билим олиш билан бирга бу ерда даволанмоқда. Диёримизнинг турли бурчакларидан келган болалар сабоқ олмоқдалар. Ошхона хизматчилари тайёрлаган лаззатли таомлар эса ёш хўрандаларни ҳамиша ҳушнуд қилмоқда. Даволанувчи болалар санаторийдаги дам олиш корпусини ўз уйларидек кўрадилар. Турли хил ўйинлар учун ҳам алоҳида корпус ажратилган бўлиб, у ерда шахмат-шашка, биллиард ва теннис ўйнаш мумкин.

Санаторий замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Биргина физиотерапия хонасида 25 хил асбоб-ускуна бор. Даволаш физкультураси, клиник лабораторня, рентген кабинетларида ҳам зарур анжомлар мавжуд. Икки юз кишидан ортиқ санаторий коллективининг асосий мақсади меҳнаткашлар фарзандлари саломатлигини муҳофаза қилишдан иборат. Бу ерда даволаниб қайтганлар шифокорлардан Б. Абдухолиқов, С. Муталипов, М. Бобоева, ўқитувчилардан А. Тожиев, Х. Нишонбоев, Х. Азизов, В. Бўтабоевлар номини бир умр унутмасликлари аниқ.

— Муассасамиз кейинги йилларда бундан ҳам яхшиланади, — дейди санаторий бош врачи Кимёхон Ҳусанова. — Яқинда иккита дам олиш корпуси қурилиши бошлаб юборилади, санаторий водопровод суви билан тўла таъминланади. Аҳил коллективимиз истиқбол эгалари саломатлигини муҳофаза қилишда куч ва билимни аямайди.

Қ. МИРЗАПЎЛАТОВ,
Фарғона райони.

ТУРМУШ МАДАНИЯТИ ВА ИНСОН ТАРБИЯСИ

МАМЛАКАТИМИЗ тараққиётининг ҳамма даврларида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати социализмнинг асосий иқтисодий қонунига асосланиб, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш, маданий савиясини юксалтиришга катта эътибор бериб келди. Етук социализм даврида амалга оширилаётган барча иқтисодий ва ижтимоий тадбирлар ҳам ана шу муҳим вазифа билан чамбарчас боғланган дир. Меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини юксалтириш эса бу вазифанинг ажралмас таркибий қисмидир.

КПССнинг тарихий XXVI съезди материалларида меҳнаткашлар турмуш маданиятининг узлуксиз ва мунтазам ривожланиб бориши етук социализм давридаги энг асосий вазифалардан бири эканлиги кўрсатиб ўтилди. Ўзбекистон Коммунистик партияси XX съездида ҳам меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини, айниқса қишлоқ аҳолиси турмуш маданиятини юксалтиришнинг назарий ва амалий масалаларига катта эътибор берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қошидаги қишлоқ аҳолисининг турмуш маданиятини юксалтириш масалалари билан шуғулланувчи республика советининг самарали ва кенг кўламдаги иши ҳақида ҳам алоҳида тўхтаб ўтмоқ керак. Бу советга кўп йиллар мобайнида қишлоқ турмуш маданиятини юксалтиришнинг ажойиб ташкилотчиси ва жонкуяри, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилик қилиб келмоқда. Шуни рўй-рост айтмоқ керакки, республика советининг фаолияти ва у қабул қилган аниқ, муҳим қарорларнинг амалга оширилиши сўнгги йилларда республикамиз қишлоқларида турмуш маданиятини юксалтириш борасида жуда кўп ўзгаришлар амалга оширилишига олиб келди.

Республика совети йиғилишларида жойларда қишлоқ турмуш маданиятини юксалтириш соҳасида қилинаётган барча ишлар мунтазам ўрганилиб ва умумлаштирилиб чиқилди. Қишлоқ қурилишини яхшилаш, маданий-маиший ва маданий муассасалар барпо этиш ва улардан унумли фойдаланиш, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни мактабгача тарбия муассасалари фаолиятини, таълим ва тарбия ишларини яхшилаш каби қатор масалалар муҳокама қилинди, область, шаҳар, район партия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари Советлари турли министрлик ва бошқармалар олдига аниқ вазифалар қўйилди.

Меҳнаткашларнинг турмуш маданияти муттасил тинимсиз ривожланиб борадиган жараёндир. Жамият тараққиёти қанчалик тез суръатлар билан амалга ошса, меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини юксалтиришга бўлган талаб ва эҳтиёжлар ҳам шунчалик ортади, имкониятлар ҳам кенгайиб бораверади.

Юксак турмуш маданияти яхши қурилган янги уй-жойлар, ободончилик, керакли рўзғор буюмлари йиғиндисидангина иборат эмас. Турмуш маданияти — инсон маданияти ҳам демакдир, кишиларнинг кундалик турмушини юксак билим, ахлоқ, эътиқод, эстетик дид, замон талаблари асосида ташкил эта билиш демакдир.

Давр тараққиётининг даражаси билан қўлга киритилган фан ва техника, моддий ишлаб чиқариш, маданий тараққиёт соҳасида қўлга киритилган ютуқлар кишиларнинг онгига сингиб, маълум билим, дид, эътиқод асосида ўзлаштирилгандан кейингина турмуш маданиятини юксалишига олиб келиши мумкин. Шу сабабли биз турмуш маданияти юксалиши кишиларнинг маълум маънавий камолотига боғлиқ деб ҳақли равишда айта оламиз.

Қишлоқ аҳолиси турмуш маданиятининг юксалиши ўсиб келаётган келажакда турмуш маданияти юксалишига ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшадиган ёшларни тарбиялай билишимизга ҳам боғлиқдир.

Турмуш маданиятини маънавий баркамол ёшлар яратади, маълум дид, тушунча, эҳтиёжга эга бўлган ёшларгина маданий турмуш имкониятларидан унумли фойдалана оладилар. Яхши жиҳозланган, ҳамма нарса дид билан ростлаштирилган уйга дидсиз, фаросатсиз, эстетик тушунчалари қолоқ киши кириб қолса, ундан қандай фойдалана олишини бир тасаввур қилиб кўринг! Агар коммунистик тарбияни комплекс амалга ошириб, кишиларда маънавий эҳтиёж, юксак эстетик дид, фаросат ҳосил қилмасак, уларнинг ахлоқи, билимларини ривожлантирмасак, турмуш маданиятини мунтазам ривожлантириш сингари муҳим масалани муваффақиятли ҳал эта олмаймиз.

Ҳозирги кунда республикамиз қишлоқларида хутор системасини тугатиш, янги замонавий посёлкалар барпо этиш тез суръатлар билан амалга ошмоқда. Қишлоқларимизнинг жамоли шунчалик яхшиланмоқдаки, кўрган кишининг қувонмаслиги асло мумкин эмас.

Сирдарё область Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози, Самарқанд область, Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхози, Хоразм область, Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхоз посёлкалари бунинг ёрқин мисолидир. 1981 йилда Охунбобоев номли колхоз посёлкаси қишлоқ турмуш маданиятини юксалтиришдаги ютуқлари учун СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг биринчи даражали дипломи билан тақдирланди.

Янги замонавий уй-жойлар қишлоқ турмуш маданияти юксалишининг муҳим томонидир. Лекин чиройли уйнинг ўзигина турмуш маданиятининг тимсоли бўла олмайди. Турмуш маданиятини юксалтириш учун ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчисини ана шу уйларда юксак эстетик дид билан маданий яшашга ўргатмоғимиз керак.

Агар шу вазифа бажарилмаса, қишлоқда қанчалик кўп янги уй-жой қурмайлик, турмуш маданиятини давр талаблари асосида юксалтира олмаймиз. Мен бу масалани бежиз кўтараётганим йўқ. Айрим қишлоқларга кираверишдаёқ янги уй-жойлар, равон йўллар, гулзор ва боғларни кўриб киши қувониб кетади. Лекин айрим деразаларга осилган турли рангдаги латталар, уйларнинг тушиб кетган сувоқлари, уй жиҳозларини жойлаштиришдаги дидсизлик ва фаросатсизлик белгиларини кўрганда киши ранжиб кетади. Агар шундай дидсизлик, маънавий қолоқлик мавжуд бўлса, катта маблағлар сарфлаш ҳисобига қурилган ажойиб уйлар ҳам, бир неча йилдан сўнг бузилиб кетиши мумкин.

Республикамизнинг айрим район, қишлоқларига бориб, ажойиб уй-жойларни кўргзнда, уларни ичига кириб, уй тутишнинг аҳволини кўриб, кишининг дили ниҳоятда ранжийди. Шундай ҳоллар ҳам борки, катта пул даромадлари олаётган, шахсий машиналари, телевизори, радиоприёмниклари бор, маълумотлари ҳам етарли кишиларнинг уйига кириб ўтиришга дурустгина жой топиб бўлмайди. Айрим ҳолларда қишлоқ турмуш маданиятидаги баъзи камчиликларни «қишлоқнинг ўзига хос шароитлари» билан боғламоқчи бўладилар. Тўғри, қишлоқларимизда турмуш маданиятини юксалтиришнинг айрим ва ўзига хос томонлари ҳам бор. Лекин булар ҳеч вақт дидсизлик, фаросатсизликни оқлаш учун асос бўла олмайди.

Қишлоқдаги ҳар бир уйнинг ичи ҳам, сирти ҳам гўзал бўлмоғи керак. Айрим ҳолларда ҳовлиларнинг ичи тоза, гулзор бўлса ҳам ташқари томони бутунлай қаровсиз ташлаб қўйилган. Айрим қишлоқларнинг кўчаларидан ўтсангиз катта-катта уй-жойларнинг сиртқи томони тартибсиз, ҳатто ифлос эканини ҳам кўриш мумкин. Халқимизда уйнинг кўча томонларини ҳар куни эрталаб сув сепиб, супуриб тозалаб туриш одати бор. Мен буни оддий кўникма эмас, балки юксак дид ва фаросатнинг, маданиятнинг ифодаси деб ҳисоблайман. Ёшларга халқимизнинг шундай ажойиб анъаналарини мунтазам ўргатмоғимиз зарур.

Ҳозир Ўзбекистоннинг қишлоқларида шахсий уй-жой қурилиши кенг кўламда амалга ошмоқда. Булар — турмушимизда мавжуд бўлган фаровонликнинг бир кўринишидир. Лекин, минг афсуски, шу кунларда ҳам ҳар киши ўз уйини ўз диди, фаросатига қараб қурмоқда. Шахсий уй-жой қурувчиларга бўлажак посёлка территориясидан жой берилса, керакли лойиҳа билан қатъиян таъминланса, қишлоқларимиз қиёфасининг гўзаллашиш жараёни яна ҳам тезроқ амалга ошган бўлар эди.

Қишлоқларимизда турмуш маданиятини юксалтиришга, таълим-тарбия ишларига ўзининг катта ҳиссасини қўшиши мумкин бўлган куч — интеллигенциядир. Интеллигенцияни ўзбек тилида — зиёли дейилади. Зиёли — нур тарқатувчи, билим, ақл, аҳлоқ, маданият нурини тарқатувчи демакдир.

Қишлоқ интеллигенцияси турмуш маданиятини юксалтириш, кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига ўзининг катта ҳиссасини қўшиб келмоқда. Лекин бу борада ўйлаш лозим бўлган муаммолар ҳам бор. Турмуш маданиятини юксалтириш борасида қишлоқ интеллигенциясининг айрим вакиллари ўз имкониятларидан тўла фойдаланаётганлари йўқ. Уларнинг айримлари қишлоқдаги мавжуд муҳитга бутунлай мослашиб кетмоқдалар. Шунинг учун ҳам олий ўқув юртини тамомлаган йигит ва қизларни қишлоқда бир неча йил ишлаганидан кейин кўрсангиз, таниб бўлмай қолади.

Қишлоқ интеллигенциясининг кийиниши, юриш-туриши, ахлоқи, оилага, жамоатчиликка бўлган муносабати, қандай урф-одатларга риоя қилиши ёшлар учун ўрнак бўлишини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Шу сабабли қишлоқ аҳолисининг турмуш маданиятини юксалтириш учун колхоз ва совхоз раҳбарлари, барча қишлоқ зиёлилари ўртасида ҳам мунтазам ғоявий, тарбиявий ишлар олиб бориш зарур.

Ҳозир қишлоқларимизда жуда кенг кўламда маданий-маиший, тарбиявий муассасалар ташкил этилмоқда. Буни биз ҳар бир колхоз, совхоз мисолида яққол кўришимиз мумкин. Бу ерда асосий гап уларнинг сонидагина эмас, балки улардан унумли, оқилона фойдалана билишдадир. Агар ҳашаматли маданият саройи қурилса-ю, ундан фойдаланилмай, колхоз омборига айлантирилса, катта маблағлар ҳисобига қурилган стадионларда ёшларнинг спорт билан шуғулланиши мунтазам ва оқилона ташкил этилмаса, бу оддий камчилик эмас, балки катта хатодир.

Ҳозирги кунда қишлоқ турмуш маданиятини юксалтиришда, шаҳарларнинг қишлоқ устидан оталигига кўпроқ эътибор бериш зарур бўлиб қолди. Шаҳардаги саноат корхоналари ишчилари, илмий ва маданий муассасаларнинг ходимлари, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари ва студентлари айрим колхоз ва совхозларни оталиққа олиб, турмуш маданиятини юксалтиришга ўз ҳиссаларини қўшсалар, олдимизда турган вазифаларни бажариш бир қадар енгиллашган бўлар эди.

Қишлоқларда янги прогрессив маросимларни, урф-одатларни жорий қилишга ҳам катта эътибор қилмоқ керак. Кундалик турмушимизда сақланиб келаётган ўтмишнинг зарарли сарқитлари кишиларга ҳам моддий, ҳам маънавий зарар келтираётганини асло унутмаслик керак. Совхоз ишчилари ва колхозчи деҳқонларимиз, айрим қишлоқ зиёлилари ҳалол меҳнат ва пешона тери билан топган пулларини дабдабали туйғуларга, турли ноўрин маросимларга сарфлаб юбормоқдалар. Натижада улар қарзга ботиб, яхши дам олиш ва саломатлигини мустаҳкамлаш, болаларини яхши кийинтириш, уй-рўзғорларини яхшилаш имконига ҳам эга бўлмай қолмоқдалар.

Ҳозирги кунда қишлоқларда янги маросимларни кенг жорий қилиб, уларнинг тарбиявий имкониятларидан фойдаланишга жиддий эътибор бермоқ зарур. Янги урф-одатлар, маросимлар инсон тарбиясининг муҳим омили, турмуш маданиятининг ажралмас таркибий қисми эканини асло унутиб бўлмайди.

Яхши кийиниш ҳам инсон маданиятининг ифодасидир. Бу борадаги ўлчов кийимнинг қимматида эмас, балки дид ва фаросат билан кийинишдадир. Дазмолланган ва ювилган оқ кўйлак ва шимнинг ўзи дидсизлик билан кийинган ҳар қандай қимматбаҳо кийимдан кўра афзалроқ кўринади. Яхши кийиниш — дид билан тоза ва покиза кийиниш демакдир. Буни эса ҳар бир кишининг ҳаётий эҳтиёжига айлантирмоқ керак.

Қишлоқларда ишчилар ва колхозчилар махсус иш кийими билан таъминланса, ишдан сўнг улар тоза кийимда уйда ўтирса ёки жамоатчилик жойларига борса, қандай яхши бўларди. Афсуски, бу муҳим ишга жойларда баъзан етарли эътибор берилмай келинаётир. Шундай ачинарли ҳоллар борки, баъзан кишилар бир кийимни ҳам ишга киядилар, шу кийимда жамоатчилик жойларига, тўй ва маросимларга ҳам борадилар.

Мен яқинда Москва бозорларидан бирида Шимолий Кавказдан келган олим билан бирга бўлдим. Бу ерда Ўзбекистондан келган савдогарлар қовуннинг килосини 4 сўмдан сотаётганлигини кўрдим. Уларнинг кийимлари шунчалик аянчлики, ёнимдаги ҳамроҳим беҳосдан «Ҳамюртларингиз бир қовунни 30—40 сўмга сотишмоқда, наҳотки, икки дона қовуннинг пулига битта костюм олиб кийишмайди?» деб сўради. Ахир бу ерда гап ўзбек халқи тўғрисида, кўп асрлик бой маданий меросга эга бўлган миллат ҳақида бормоқда-ку. Агар айрим кишилар озода, яхши кийинишга етарли имконияти бўла туриб, ақли, фаросати етмас экан, уларни бунга ўргатмоқ керак. Бу иш ҳам маҳаллий партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари олдида турган муҳим вазифалардан биридир. Бу масалага умумий таълим мактабларида ҳам жиддий эътибор бермоқ керак.

Турмуш маданияти юксалиши зарурияти янги ва янги вазифаларни кун тартибига қўймоқда. Бизнинг вазифамиз буларнинг ҳаммасини ўрганиб, умумлаштириб, қишлоқ турмуш маданиятини юксалтиришнинг барча имкониятларидан яна ҳам кенгроқ фойдаланишдир.

Э. ЮСУПОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

Ўзбекистон ССР шаҳар ва қишлоқларида 3967 та клуб муассасалари ишлаб турибди. Шундан 3136 таси қишлоқ жойлардадир.

* * *

Китобхонларга хизмат қилаётган оммавий кутубхоналар сони 6700 дан ошиб кетди.

* * *

Республикамизда соғлиқни сақлаш ишларига сарфланган маблағлар 1964 йилда аҳоли жон бошига 18,17 сўмни ташкил этган бўлса, 1979 йилда 42,12 сўмга етди.

* * *

Ҳозир республикамизда 1500 га яқин дорихоналар, 800 дан ортиқ болалар консультациялари, 500 дан ортиқ аёллар консультациялари, 200 га яқин медицина тез ёрдами станцияси ва бўлимлари, 13 та санитария-авиация станциялари ишлаб турибди.

* * *

Қишлоқ жойларнинг ўзидагина 1000 га яқин дорихоналар хизмат қилмоқда.

* * *

Республикамиздаги врачлар сони 45 минг кишига яқиндир. Аҳолига хизмат қилаётган ўрта медицина ходимлари сони эса 132 минг кишидан ортди.

НАФОСАТ ШАЙДОЛАРИ

Колхозимиз Шовот районидаги пешқадам хўжаликлардан ҳисобланади. Бу ерда пахтачилик, чорвачилик, картошкачилик ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари йил сайин ривожланиб боряпти. Ўтган йили азамат деҳқонларимиз 1000 гектардан зиёд майдоннинг ҳар гектаридан қарийб 40 центнердан пахта хирмони кўтаришди. Ялпи ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғи машиналар билан териб олинди.

«Меҳнатдан келса бойлик — турмуш бўлар чиройлик» дейди халқимиз. Колхозчиларимизнинг ҳаммаси фаровон ҳаёт кечиришяпти. Хўжалигимиз марказида замонавий уй-жой бинолари, равон кўчалар бунёд этилди. Хонадонларимиз табиий газ, водопровод суви билан таъминланди.

Колхоз марказида қуриб битказилган болалар боғчасида фарзандларимиз яйраб қувнашмоқда, тарбия олишмоқда. Хўжалик марказидаги савдо шохобчалари, модалар ательеси, радио ва телевизорларни ремонт қиладиган устахона мунтазам ишлаб турибди. Колхоз правлениеси, партия ташкилоти меҳнаткашларимизнинг яхши дам олишларига доимо алоҳида эътибор бериб келяпти. Сўнгги йилларда бригадаларда кўплаб замонавий дала шийпонлари қурилиб, ишга туширилди. Колхозимиз территориясидаги кўл соҳилида дам олиш зонаси ташкил этилгани, айниқса, қувончли бўлди.

Кўнгилли дам олиш натижасида меҳнат унумдорлиги ўсади, тайёрланадиган маҳсулотларнинг сифати ва миқдори ошади. Колхозчи ёшлардан ташкил топган ашула ва рақс ансамблининг коллективи буни яхши билади. Ансамблга 30 дан зиёд талантли ёшлар бирлашган.

Ҳаваскорларимизнинг репертуарлари тобора бойиб борди. Қардош халқларнинг музика, қўшиқ ва рақслари ҳам концертларимиз программасидан мустаҳкам ўрин ола бошлади. Биз ижодий ҳисобот бериш мақсадида областимизнинг Гурлан, Қўшкўпир, Урганч ва бошқа районларига гастролга чиқдик. Санъат ишқибозлари ҳамма жойда бизни қизғин қарши олди. Шундан кейин Қорақалпоғистоннинг Тўрткўл районида, Туркманистоннинг Тошовуз областида, Бухоро областининг қатор районларида концертлар бердик. 1980 йилда область ёш ижрочилари анъанавий конкурсида қатнашиб, биринчи ўринни эгалладик. Қорақалпоғистон автоном республикаси ҳамда Хоразм область телевидениеси орқали кўрсатган концертларимиз ҳам муваффақият қозонганидан ҳурсандмиз.

Колхозимиз деҳқонлари 1982 йилда КПСС XXVI съезди ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, СССР 60 йиллигини улкан зафарлар билан кутиб оладилар. Ансамблимизнинг кўп сонли коллективи эса уларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари, маънавий озуқ олишлари учун холис хизмат қилаверади.

Каримжон ИСКАНДАРОВ,
Хоразм область, Шовот районидаги «Ленинград» колхозининг «Оқолтин» ашула ва рақс ансамбли музика раҳбари.

ЧАРОҒОН МАСКАН

Чортоқ районидаги Кораскон қишлоғига ўтган йили ўтказилган Бутуниттифоқ конкурсда ғолиб чиққанлиги учун Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг учинчи даражали дипломи ва пул мукофоти топширилди.

Бизнинг қишлоғимиз областимиздаги энг кўркам, чароғон масканлардан ҳисобланади. 1976 йилда тузилган бош план асосида йил сайин ривожланяпти, кишиларимизнинг турмуш маданияти ўсяпти. Янги-янги уй-жойлар, маданий-маиший объектлар ҳисобига чирой очяпти. Ҳозир 400 га яқин хонадон барча қулайликларга эга бўлган типовой турар жойларда истиқомат қилмоқда.

Ўтган йилнинг ўзида яна 12 та уй-жой фойдаланишга топширилди. Булардан ташқари кейинги йилларда юздан зиёд хўжалик ўз кучлари билан типовой лойиҳа бўйича уй-жойлар қуришди. Қишлоқ Совети уларга ёғоч, тахта, шифер, цемент каби бинокорлик материаллари билан ёрдам берди. Мактаблар, болалар боғча-яслилари тармоғи ҳам ўсмоқда. Съездлар йилида ўрта мактаб учун 120 ўринли қўшимча бино қурилди. 6 километр масофага табиий газ қувурлари ўтказилиб, 300 хўжалик арзон, қулай ёнилғи билан таъминланди. Водопровод тармоғи 12 километрга етказилди. Савдо шохобчаси, тўрт новвойхона, маиший хизмат кўрсатиш уйи, амбулаториялар, дорихоналар колхозчиларга хизмат қилмоқда.

1982 йилда ҳам қишлоғимизда жуда катта ҳажмда қурилиш ишлари амалга оширилади. Ҳозир 140 ўринли болалар боғча-яслиси ва 624 ўринли мактаб жадал қурилмоқда. Бундан ташқари учинчи ўрта мактаб ўқувчилари учун 360 ўринли зал ва типовой ошхона қуришга киришилди. Водопровод ва газ қувурлари тармоқлари бир неча километрга узайтирилади. 5 та дала шийпонига водопровод ўтказилиб, душхоналар ташкил этилади. Бу йил 10 та кооператив уй қурилади. 2 километр йўл асфальтланади.

Қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш фаровонлигини ўстириш билан бирга ишлаб чиқариш маданиятини ошириш бўйича ҳам қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу йил машина-трактор парки қурилиши бошланади. У замонавий типда бўлиб, токарлар, слесарлар, механизаторларнинг намунали меҳнат қилишлари йўлида барча қулайликларга эга бўлади. Эски типдаги молхоналар реконструкция қилиниб, чорвадорлар, сут соғувчиларнинг оғир меҳнатларини енгиллатиш мақсадида ишлаб чиқаришга механизация воситалари жорий этилмоқда.

Қишлоқда турмуш маданиятини ошириш турар жойлар, маданий-маиший объектлар қурилишини тезлаштириш ишларида Кораскон қишлоқ Совети депутатларидан «Москва» колхози бухгалтери Ваҳобжон Қаҳҳоров, бригада бошлиқлари Б. Жўраев, М. Отабоев кабиларнинг ҳиссалари катта бўлмоқда.

Қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш фаровонлигини ўстириш борасида кўрсатилаётган ғамхўрлик деҳқонларимизда меҳнатга коммунистик муносабатни шакллантирмоқда. Уларни қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида катта ютуқларни қўлга киритишга руҳлантирмоқда.

Колхозчиларнинг даромадлари ҳам ўсмоқда. Уларнинг ўртача иш ҳақи ўтган йили 145 сўмни ташкил этган бўлса, беш йиллик охирига бориб колхозчиларнинг ойлик маошлари 170 сўмга етиши кўзда тутилмоқда. Колхоз ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларини интенсив ривожлантириб кўплаб даромад олмоқда. Бу эса, колхозчиларнинг турмуш маданиятини оширишга, уларнинг яхши меҳнат қилишлари, дам олишлари, социал-маданий тадбирлар учун кўпроқ маблағлар ажратишга имкон бермоқда.

СОБИТ САЙФИЕВ,
Чортоқ районидаги «Москва» колхози правлениеси раисининг турмуш маданияти бўйича ўринбосари.

МАЪМУРЧИЛИК МАНБАИ

Етти илғор чорвадор ташаббусига қўшилиб

ОЛТИАРИҚ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ У. БЕГМАТОВГА УЧ САВОЛ

— Район меҳнаткашлари ўтган хўжалик йилида пахтачиликни ривожлантириш борасида қандай натижаларга эришдилар? Шу ҳақда сўзлаб берсангиз.

— КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошириш учун курашаётган районимиз меҳнаткашлари 1981 хўжалик йилини яхши якунладилар. Қишлоқ хўжалик ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планлари шараф билан бажарилди. Бундай муваффақиятга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кун сайин қилаётган оталарча ғамхўрлиги туфайли эришилганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Айни кезда Фарғона область партия комитетининг амалий ёрдамларидан ҳамиша баҳраманд бўляпмиз.

Районимизда пахта майдонларини кенгайтириш имконияти йўқ. Шу сабабли деҳқончилик маданиятини юксалтириб, ҳосилдорликни оширишга жиддий эътибор беряпмиз. Натижа қувончли бўлаётир. Ўтган йили районимиз бўйича пахта ҳосилдорлиги гектар ҳисобига салкам 30 центнерга кўтарилди, давлатга 45 минг тонна Олтиариқ «оқ олтин»и етказиб берилди.

Қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини комплекс ривожлантириш, моддий-техника ресурслари, ички резервлардан оқилона фойдаланиш, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни дадил қўллаш ҳам пахтачилик, ҳам чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш билан нисбатан қолоқ хўжаликларни илғорлар даражасига кўтариш, ялпи юксалишга эришишда катта роль ўйнамоқда. Буни қуйидаги мисолдан кўриш мумкин.

«Ленинизм» колхозида пахта ҳосилдорлиги пасайиб, план бажарилмаётганди. Бу экономикага салбий таъсир кўрсатди. Район партия комитети қолоқлик сабабларини ўрганди, хўжалик раҳбарларига нисбатан ташкилий чора кўрилди. Айни кезда партия ташкилотларининг жанговарлик фаолиятини ошириш, коммунистларнинг авангардлик ролини таъминлаш, ҳосил тақдири учун меҳнат аҳлининг масъулиятини кучайтириш ва шахсий манфаатдорлигини ошириш каби тадбирлар амалга оширилди. Беғамлик, бепарволик, ўзибўларчилик ҳолларига барҳам берилди. Натижа чакки бўлмади. Колхозда ўнинчи беш йиллик муваффақиятли якунланди. Пахта ҳосилдорлиги 22.5 центнердан 31.6 центнерга кўтарилди. Хўжалик экономикаси мустаҳкамланиб, колхозчиларнинг шахсий даромадлари кўпайди. Колхоз район чорвадорлари мусобақасининг ғолиби бўлиб қолди.

Коммунистик эътиқод, ташаббускорлик, одамларга ғамхўрлик, уларнинг талаб ва эҳтиёжларига сезгир бўлиш ҳақида гап кетганда «Пахтакор» совхозининг директори Ғуломжон Ҳидировнинг номини фахр билан тилга оламиз. У раҳбарлик фаолиятида партия ташкилоти, коммунистлар, активларга таянади, омманинг ҳақли овозига қулоқ солади, давлат, халқ манфаатини ҳамма нарсадан устун қўяди. Янгилик, прогрессив усулларни ишлаб чиқаришга жорий этишга бошчилик қилади. Камчиликларни рўйи-рост кўрсатиб танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш зарурлигини таъкидлайди. Буларнинг ҳаммаси изчиллик билан амалга оширилиши туфайли совхоз ҳосилдорлик ва ялпи пахта миқдори жиҳатидан районнинг илғор хўжаликлари сафидан ўрин олди. Пахта, гўшт, сут, тухум ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлаш план ва мажбуриятлари муваффақиятли бажариляпти.

Районимиздаги «Ленинобод» совхози, «Ўзбекистон», Энгельс номли, «Комсомол», «Пахтаобод» колхозларининг раҳбарлари, пахтачилик бўлимларининг бошлиқларидан М. Ойматов, С. Цой, М. Зайлонов бригада бошлиқларидан Б. Бозоров, Р. Каримова, Х. Баҳромов, У. Тўхтасинов ва бошқа деҳқончилик усталари ҳам партия ташкилотларининг назарига тушган кишилардир. Пахтачилик бригадаларида ҳосилдорлик гектар ҳисобига 40—45 центнерга кўтарилди. Хўжаликларда ташкил этилган звено принципи ўзини тўла оқлади, 57 звенодан 54 таси пахта тайёрлаш планини ошириб адо этди. Кўпларида ҳосилдорлик 50—65 центнерга етди. Район партия ташкилотлари уларнинг тажрибасини ҳамманинг мулкига айлантириш чораларини кўряпти.

Район партия комитети колхоз-совхоз ишлаб чиқаришида хотин-қизларнинг ролини оширишга алоҳида эътибор беряпти. Энгельс номли колхознинг пиллачилик звеноси бошлиғи, СССР Давлат мукофоти лауреати Фазилат Қўзибоева «кумуш тола»дан рекорд ҳосил етиштириб, ўзига хос тажриба мактаби яратди. Шу колхознинг аъзоси пахта устаси Раҳимахон Охунжонова республика Олий Совети депутатлигига сайланди. «Ўзбекистон» колхозининг механизатори, КПСС XXVI съезди делегати Раънохон Каримова украиналик машҳур механизатор Паша Ангелина мукофоти лауреати бўлди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Кадрларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш районимиз олдида турган сиёсий-хўжалик вазифаларни муваффақиятли бажаришда муҳим омил бўляпти. Биз бу партиявий ақидага ҳамиша амал қилиб келдик, бундан кейин ҳам амал қилаверамиз. Ўқимишли, ташкилотчи, янгиликка ихлосманд, қалби пок, қўли ҳалол кадрлар партия ташкилотларимизнинг асосий таянчидир. Район партия комитети уларнинг сафини мустаҳкамлаш ва кенгайтиришга қаратилган тадбирларни изчиллик билан амалга ошираверади. Бу эса 1982 йил, умуман эса ўн биринчи беш йиллик планлари ва мажбуриятларни шараф билан бажаришда муҳим дастуриламал бўлади.

— Районда чорвачиликни ривожлантириш, маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш борасида нималар дейсиз?

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республикамизда чорвачиликни ривожлантириш, маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш, халқимизнинг шундай маҳсулотларга бўлган ва тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш ҳақида ҳамиша ғамхўрлик қиляпти. Биз бундан ўзимиз учун тегишли хулоса чиқариб олганмиз, районимизда чорвачиликни пахтачилик даражасига кўтаришни бош вазифа қилиб қўйганмиз, ҳозирдаёқ муайян ютуқларга эришдик.

1981 йилда давлатга чорва маҳсулотлари сотиш планлари барча турлари бўйича бажарилибгина қолмасдан, гўшт 9,4 процент, сут 15,4 процент, жун 7,8 процент кўпайтирилди. «Ленинизм», «Ленинград», Энгельс номли, «Пахтаобод» колхозлари, «Ленинобод» совхози чорвадорлари айниқса яхши кўрсаткичларга эришдилар. Шуниси қувончлики, «Пахтаобод» ва «Комсомол» колхозларида ярим йиллик гўшт сотиш топшириқлари ҳозирдаёқ бажарилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарорлари асосида районимиз хўжаликларида 350 ўринли сигирхона, бўрдоқичилик базасида ҳар бири 400 ўринли учта молхона, 22 минг парранда асрашга мўлжалланган товуқхона қуриб битказилди. Қурилиш ва ободончилик ишлари жадал давом эттириляпти.

Чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлаш диққат марказимизда бўлаётир. Ҳозир 1434 гектар майдонда силос учун, 1520 гектар ерда дон учун маккажўхори ўстириляпти. Беда майдони 2900 гектардан, лавлаги экиладиган ер 126 гектардан ошиб кетди. Эндиги вазифа бутун чоралар билан озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини оширишдан иборатдир. Бу тармоққа асосан коммунист-мутахассислар етакчилик қилмоқдалар.

Чорвадорлар мусобақаси кучайтириляпти. Н. Тожибоева, М. Мамажонова, Ж. Аҳмедова, М. Қаҳҳоров, Б. Комилов, У. Матқодирова каби ўнлаб чорвадорларимиз гўшт, сут, тухум ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлаш бўйича беш йиллик планларни уч-тўрт йилда бажариш учун астойдил курашмоқдалар. Бир сўз билан айтганда чорвачилик районимиз меҳнат аҳлининг севимли касбига, маҳсулотларни кўпайтириш шарафли бурчига айланди. Республикамизнинг етти илғор чорвадори ташаббусига қўшилган сут соғувчиларимиз ҳар бош сигир маҳсулдорлигини 300—350 килограмм кўпайтириш, молбоқарларимиз ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини 400—450 килограммга етказишга сўз бердилар.

Лекин бу борада ҳали камчиликлардан холи эмасмиз. Айрим хўжаликларда қорамоллар ва қўйлар яхши семиртирилмай гўштга топшириляпти, бузоқ ва қўзи олиш топшириқлари бажарилмаяпти. Чорва биноларини қурилишига етарли эътибор бермаётган хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Ваҳолонки, шу мақсад учун етарли маблағ ажратилган. Озуқа етиштиришдаги нуқсонларни тугатишимиз шарт. Чорвачилик соҳасини кадрлар билан янада мустаҳкамлаш муҳим вазифадир. Район партия комитети ана шу камчиликларни тезроқ бартараф этиш чораларини кўраётир.

— 1982 йил режалари нималардан иборат? Баҳорги дала ишларига қандай тайёргарлик кўриляпти?

— Пахтакорларимиз она-Ватанга камида 45 минг тонна «оқ олтин» армуғон этадилар. 2445 тонна дон, 12600 тоннадан зиёд сабзавот, кўплаб қовун-тарвуз, мева-узум, пилла етиштирамиз. Давлатга 815 тонна гўшт, 5900 тонна сут, 1,5 миллион донадан ортиқ тухум, 533 центнер жун сотишни плаплаштирдик.

Кўклам экин мавсумига тайёргарлик ишлари тугалланди. 1982 йил ҳаммамиз ва ҳар биримиз учун катта синов йили эканини яхши биламиз. Районимиз меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар. Бу СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёрлаган муносиб совғамиз бўлади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«САБР КОСАСИ»

Газетамизнинг шу йил 23 январь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Шовот ва Боғот районларидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ремонт-қурилиш участкалари буюртмачиларни сарсон қилаётгани ва бошқа камчиликлар фош этилган эди.

Ушбу танқидий мақола юзасидан ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ редакциямизга қуйидаги мазмунда жавоб йўллаган:

— Мақола бошқарма Советининг кенгайтирилган мажлисида шаҳар ва район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ремонт-қурилиш участкаларининг бошлиқлари иштирокида муҳокама қилинди. Муҳокамада мақолада кўрсатилган камчиликлар тўғри, деб топилди.

Бошқарма маъмуриятининг буйруғига кўра, буюртмаларнинг бажарилиш тартибини бузганлиги учун Шовот район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ремонт-қурилиш участкаси бошлиғи С. Ёқубовга қаттиқ ҳайфсан берилди, буюртмаларнинг бажарилиш муддатлари бузилишига йўл қўйганлиги учун Боғот район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ремонт-қурилиш участкаси бошлиғи О. Мавлонов эса қаттиқ огоҳлантирилди.

Шу билан бирга бошқарма буйруғига мувофиқ, Шовот аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ремонт-қурилиш участкаси маъмуриятига иккинчи группа уруш инвалиди М. Одамовнинг ҳамда Боғот район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ремонт-қурилиш участкасига меҳнат инвалиди Р. Муратов, Н. Худойбергенов, Р. Отамуротовларнинг шифер билан таъминлаш тўғрисидаги буюртмаларини зудлик билан ҳал этиш топширилди.

Шунингдек, буюртмачиларнинг талабларини муддатида бажариш вазифаси барча шаҳар ва район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ремонт-қурилиш участкалари бошлиқлари зиммасига юклатилди.

Сирдарё область Ворошилов районидаги «Гулистон» совхозида қуёнчиликка катта эътибор бериляпти. Ҳозирги пайтда бу ерда 3000 дан зиёд қуён боқиляпти. Хўжаликда қуёнчилик сердаромад тармоққа айланиб қолди. Суратда: пешқадам қуён боқувчи Бувра Эгамбердиева.

А. Тўраев фотоси.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЛХДР

ВЬЕНТЬЯН. Лаос Халқ Демократик Республикасида Америка агрессияси вақтида вайрон бўлган йўлларни тиклаш ва янги йўлларни қуриш ишлари муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Республика ташкил топган 1975 йилнинг декабрида ғоят заиф инфраструктурага эга эди. Бу эса мамлакатни иқтисодий ривожлантириш жараёнини жиддий равишда қийинлаштирарди. Урушдан кейинги даврнинг оғир шароитида асосий эътибор мамлакатни шимолдан жанубга кесиб ўтадиган ва ғоят муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган йўлларни реконструкция қилишга қаратилган эди. Ўтган йили лаослик мутахассислар Совет Иттифоқининг техникавий кўмагида ана шу йўлдаги 54 та кўприкни тикладилар. Бу эса 400 километрлик участкада автомобиль транспортининг мунтазам қатновини таъминлаш имконини берди.

ВХР

БУДАПЕШТ. Венгриянинг «Малев» авиакомпанияси ҳаво лайнерлари 1981 йилда бир миллиондан ортиқ пассажир ташиди. Сўнгги беш йилда венгриялик авиаторлар маршрутларининг географияси анча кенгайди. Улар ҳозирги пайтда дунёдаги турли мамлакатларнинг 40 та шаҳарига мунтазам қатнаб турибди. Пассажир ташиш ҳажми икки баравар кўпайди. «Малев» авиакомпаниясининг самолётлари «Будапешт — Москва» дўстлик трассаси орқали мунтазам қатнаб турибди. Бу дўстлик трассаси совет ва венгер туристларига ғоят манзур бўлмоқда. «Ту-154» совет лайнерлари Венгрия ҳаво флоти рейсларида қатнаб, пассажир ва юк ташиш топшириғини бажаришга кўмаклашмоқда.

Чехословакиянинг «Тесла» электрон саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулотлари Совет Иттифоқида ҳам машҳур. Телефон аппаратлари ва автоматик телефон станциялари, махсус автомашиналар учун мўлжалланган сигнал системалари, электрон табло, алоқа асбоб-ускуналари шулар жумласидандир. «Тесла» бирлашмасининг завод ва фабрикалари йилдан-йилга ишлаб чиқарилаётган маҳсулотни ва унинг турини кўпайтиришмоқда. Бу йирик корхона социалистик иқтисодий интеграциянинг комплекс программасини амалга ошириш ишида актив қатнашмоқда. Суратда: «Тесла» бирлашмасининг Ниржани шаҳридаги заводида СССР учун тайёрланаётган автоматик телефон станциясининг монтажи.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Э. ХОНЕККЕРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БЕРЛИН. (ТАСС). Бу ерда ГБСП Марказий Комитети секретариатининг ГБСП район комитетлари биринчи секретарлари билан кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда партиянинг ГБСП X съезди қарорларини бундан буён ҳам бажариб бориш соҳасидаги вазифалари муҳокама этилди. ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер доклад қилиб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ўртага қўйган таклифлар катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Ўртача олисликка учириладиган ядро қуролларини ҳар жиҳатдан, босқичма-босқич қисқартириш тўғрисидаги мазкур таклифлардан шу нарса равшан кўринадики, қуролланиш пойгасини жадал авж олдириш тарафдорлари ўтказиб келаётган иғвогарлик кампаниясига қарамай, Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан биргаликда ҳозирги замоннинг ғоят муҳим масаласи — тинчликни таъминлаш ҳал этилишига эришиш йўлидаги ҳаракатни давом эттирмоқда.

Империализмнинг, биринчи навбатда АҚШ империализмининг энг агрессив доиралари, деди у, туҳмат ва бўҳтонларни ниқоб қилиб олиб, аллақачондан буён тўхтовсиз қуролланиш пойгасини яна ҳам кўпроқ кучайтирмоқдалар.

Реал мавжуд социализм тинчлик, тараққиётнинг миллий ва социал озодлик учун халқлар олиб бораётган курашнинг ғоят қудратли қалъасидир. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллиги ва ГДР ташкил этилганлигининг 33 йиллиги нишонланадиган йилда шуни тўла ҳуқуқ билан айтиш мумкинки, социализм планета бўйлаб ўзининг зафарли юришини давом эттирмоқда.

Бизнинг социалистик ҳамдўстлигимиз янги типдаги иттифоқ эканлигини намойиш қилди, ГДР шу иттифоқда мустаҳкам ўринни эгаллаб турибди. Шу иттифоқ бундан буён ҳам республикани тобора муваффақиятли ривожлантириш гарови бўлади.

Докладчи ГДРда ривожланган социалистик жамият қурилишини бундан буён янада давом эттириш шу йилги халқ хўжалик планларини бажариш масалаларига батафсил тўхталиб ўтди. У коммунистларни, давлат органларининг ходимларини шу йилги халқ хўжалик плани топшириқларини бажаришга бутун кучларини сафарбар этишга даъват қилди.

Докладда СССР билан ҳамда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатлар билан қардошларча ҳамкорликни чуқурлаштиришга катта ўрин берилди.

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ХАНОЙ. ВСР Давлат Кенгашининг раиси Чионг Тинь расмий дўстона визит билан Вьетнамга келган Ҳиндистон ташқи ишлар министри Нарасимха Раони қабул қилди. Вьетнам раҳбари бу визитни ўзаро фойдали алоқаларни кенгайтириш йўлида қўйилган янги қадам, Жануби-Шарқий Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда барқарорлик ишига қўшилган салмоқли ҳисса, деб таърифлади. У Вьетнам ва ҳинд халқлари ўртасидаги дўстона, самарали муносабатлар ва ҳамкорликнинг муваффақиятли ривожланишидан мамнун эканлигини билдирди.

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ КОНГРЕССИДА

ГАВАНА. Ер юзида мустаҳкам тинчлик — ишчи аҳлининг ҳуқуқларини таъминлашнинг, унинг турмуш ва меҳнат шароитини яхшилашнинг асосий шартидир. Жаҳон касаба союзлари конгресси иштирокчиларининг нутқларида шу фикр бош мавзу бўлди.

Мексика меҳнат конгрессининг вакили Мануэль Фернандес Флорес бундай деди: ишчилар синфи фақат тинч вазиятдагина ўзининг тарихий ролини ўйнай олади. Мексика делегати Қўшма Штатлар оммавий қирғин қуролларини ишлаб чиқаришни мислсиз даражада кўпайтирганлигини кескин танқид қилди.

Гаванадаги анжуманнинг фахрий меҳмони, Жаҳон Тинчлик Кенгаши президенти Ромеш Чандра меҳнаткашлар бирлашган тақдирдагина ўзининг асосий душмани — империализм устидан ғалаба қозона олади, деди.

ҒОЯТ ХАВФЛИ ЙЎЛ

ЛОНДОН. Буюк Британия Коммунистик партиясининг бош секретари Г. Макленнан «Морнинг стар» газетасида босилган мақоласида шундай деб ёзади: «КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг баёнотлари ва фаолияти АҚШ президенти Рейганнинг милитаристик муддаоларига тамомила қарама-қаршидир».

Совет президенти, деб давом этади у, ўтган ҳафта Европада ўртача олисликка учадиган ядро воситаларини ишлаб чиқаришни тўхтатишга, юзлаб шундай ядро қуроллари сонини камайтириш тўғрисида келишиб олишга яна даъват этди. Миллионлаб америкаликлар совет раҳбарининг шу даъватига Америка ҳукуматининг жавоб беришини талаб қилмоқдалар. Қуролсизланиш ўзининг келажакдаги ҳаёти гарови эканлигини яхши тушунган Европадаги миллион-миллион кишилар ҳам бу даъватга аниқ жавоб берадилар.

ЗАМОНАМИЗНИНГ БОШ ВАЗИФАСИ

НЬЮ-ЙОРК. АҚШдаги «Врачлар ижтимоий масъулият учун курашда» деб аталган урушга қарши етакчи ташкилотлардан бири «Ядро урушига тайёргарликнинг оқибатлари» деган мавзуда бу ерда симпозиум ташкил қилди. Симпозиум қатнашчилари замонамизнинг энг муҳим вазифаси — қуролланиш пойгасини дарҳол тўхтатишдан, ядро аслаҳахоналарини камайтириш ва тугатишдан иборат деган хулосага келдилар.

(ТАСС).

ХАЛҚАРО ОБЗОР

МИЛИТАРИСТЧА БЮДЖЕТ

АҚШ конгрессига тақдим этилган 1983 молия йилига мўлжалланган бюджет бутун дунёда қаттиқ танқидга учради. Бу бюджетда Қўшма Штатларнинг ҳарбий қудратини тинч даврда мисли кўрилмаган даражада кўпайтириш кўзда тутилган. Ҳарбий харажатлар бу йилги 219 миллиард доллардан 263 миллиард долларга кўтарилади, ҳолбуки маориф, соғлиқни сақлаш социал хизматларга қилинадиган харажатлар 43 миллиард доллар миқдорида қисқартирилади. «Рейганнинг бутун стратегияси, — деб ёзади шу муносабат билан француз коммунистларининг «Юманите» газетаси, — халқаро кескинликни кучайтиришга қаратилган. Унинг мақсади ҳарбий харажатлар доимо кўпайишига ҳаракат қилишдан, СССРдан ҳарбий устунликка эришишдан иборат».

Оқ уй ташқи сиёсатининг авантюраларни мўлжаллаётганлиги ва ҳозирги маъмуриятнинг халққа қарши реакцион ички йўли АҚШнинг янги бюджети лойиҳасида бамисоли кўзгудагидек акс этиб турибди. Америкада чиқадиган «Майами таймс» газетаси Вашингтоннинг қуролланиш пойгасини кучайтиришга қаратилган телбаларча йўлини қоралаб, бундай деб ёзади: «Оммавий ишсизлик, маҳрумликлар ва одамларнинг азоб-уқубатлари — Рейган маъмурияти ички иқтисодий ва социал сиёсатининг оқибатидир. Ташқи сиёсатда жаҳонни фалокатга йўлиқтиришга томон узлуксиз қилинаётган ҳаракат очиқ-равшан кўриниб қолди, бу нарса стратегик ядро қуролларини чеклаш тўғрисида Совет Иттифоқи билан музокараларни давом эттиришдан бош тортишда ўз ифодасини топмоқда».

АҚШдаги бир гуруҳ таниқли жамоат, дин пешволари ва маданият арбоблари Пентагон қамчи босаётган қуролланиш пойгасига қарши халқаро миқёсда кенг кампания бошлашга қарор қилдилар. Биз жамоатчиликни ядро урушининг олдини олиш учун курашни кучайтиришга сафарбар қилмоқчимиз, деди Американинг таниқли жамоат арбоби Т. Кейс.

Вашингтон маъмуриятининг қурол-яроғларни кўпайтириш йўлини ҳатто Вашингтонга мутлақо душманлик кайфиятида бўлмаган АҚШ иттифоқчилари ҳам кескин танқид қилмоқдалар. Англияда чиқадиган «Дейли миррор» газетаси Америка бюджети лойиҳасини «Қуролли талончилик» деб атайди ва қуйидагиларни ёзади: «АҚШ президенти тинч давр учун ҳарбий қудратни мислсиз даражада кўпайтириш йўлига ўтиб олиб, бунинг учун камбағал америкаликларни ҳақ тўлашга мажбур этмоқда».

Жазоирдаги АПС ахборот агентлиги тинчликсевар жамоатчиликнинг кайфиятини ифодалаб, Рейганнинг бюджетини «Уруш бюджети» деб атади. Рейган маъмурияти, деб уқтиради агентлик, ҳам ички, ҳам ташқи сиёсатда урушга тайёргарлик йўлини танлаб олди. Бу — саноат магнатларининг дунёдаги миллий озодлик ҳаракатларига ва барча тараққийпарвар давлатларга қарши олиб бораётган урушидир.

БЕДОДЛИК ВА ЖАБР-ЗУЛМ ВАЗИЯТИДА

Туркияда кескин ички сиёсий вазият давом этмоқда, касаба союз эркинликлари поймол этилмоқда, демократиянинг энг оддий нормалари йўққа чиқариб қўйилмоқда. Ҳатто эълон қилинган расмий маълумотларга қараганда ҳам, ҳарбийлар 1980 йилнинг сентябрида ҳокимият тепасига келган пайтдан буён 31 мингдан кўпроқ киши қамалиб чиқди. 7 мингдан ортиқ киши сиёсий сабаблар билан ҳибсга олинди. Ғарб матбуотининг хабарларига кўра, бир неча ўн минг киши қамоққа ташланган. Маҳбуслар қийноққа солиниб, уларга азоб берилаётганлиги тўғрисида маълумотлар олинмоқда. Мамлакатда ҳамма сиёсий партияларнинг, ёшлар ва хотин-қизлар ташкилотларининг фаолияти тақиқлаб қўйилган, парламент тарқатиб юборилган, олий ўқув юртларининг фаолияти устидан қаттиқ контроллик ўрнатилган ва чеклашлар белгиланган. «Коммунистларга хайрихоҳ»ликда ва «Коммунистик фаолият»да шубҳа қилинган ҳамма кишиларга қарши жабр-зулм кампанияси уччига чиқариб юборилди. Мана шундай айблар қўйилиб, Туркия қуролли кучларида ҳам кўп киши қамоққа олинди. Франциядаги «Юманите диманш» ҳафтаномасининг хабар қилишича, 300 офицер ҳибсда сақланмоқда.

Ҳозирги вақтда Туркиянинг турли шаҳарларида мавжуд режимнинг сиёсий душманлари устидан ўнлаб суд мажлислари ўтказилмоқда. Истамбулдаги жирканч суд халқаро жамоатчиликни қаттиқ ғазаблантирди. Туркиядаги энг катта касаба союз бирлашмаларидан бири — революцион ишчи касаба союзлари конфедерацияси (ДИСК)нинг 52 нафар раҳбари ва активи қора курсига ўтқазилди. Прокурор мамлакатнинг таниқли касаба союз арбобларига қарши «Кўпорувчилик ҳаракатлари қилиш», «Норозилик намойишлари ва юришлари ташкил қилиш» ва «Коммунистлар билан алоқа боғлаш» деган айбларни қўйиб, уларнинг ҳаммасига ўлим ҳукми чиқаришни талаб қилди.

ДИСК бош раиси А. Баштурк, шу касаба союз бирлашмасининг бош секретари Ф. Ишиқлар ўзларига қўйилган айбларни қатъиян рад қилиб, ДИСКнинг бутун фаолияти мамлакат конституциясига мувофиқ амалга оширилганини ҳамда турк меҳнаткашларининг туб манфаатлари ва ғалабаларини ҳимоя қилишга қаратилганини таъкидладилар. Ҳарбий трибуналдаги мажлис судланувчиларга нисбатан қўпол бедодлик, уларнинг адвокатларини чўчитиш вазиятида ўтмоқда. Адвокатлар норозилик белгиси сифатида суднинг мажлислар залидан чиқиб кетдилар ва бундай вазиятда ўз вазифаларини бажара олмасликларини айтдилар.

Ўзини «Инсон ҳуқуқлари ҳимоячиси» қилиб кўрсатаётган Р. Рейган маъмурияти ўзининг НАТОдаги иттифоқчиси — Туркия шу ҳуқуқларни қўпол равишда бузаётганлиги тўғрисида чурқ этмаётганлиги эътиборни тортади. Бунинг устига Вашингтон агрессив блокнинг жанубий қанотини мустаҳкамлашга ва Туркиядан Ўрта ва Яқин Шарқ районидаги агрессив хуружлар учун бир майдон сифатида фойдаланишга интилиб, Анқарага ҳарбий ва иқтисодий ёрдамни узлуксиз кўпайтирмоқда. Америка матбуотида эълон қилинган маълумотларга қараганда, ҳозирги молия йилида Туркияга 700 миллион доллар ҳарбий ва иқтисодий ёрдам берилади, келгусида бу ёрдам миқдори яна 100 миллион доллар кўпайтирилади.

В. МАТЯШ,
Г. КУВАЛДИН,
(ТАСС).

ЮКСАК БАҲО

ҚУВАЙТ. Совет Иттифоқи билан Яман Араб Республикаси ўртасида ўзаро фойдали ҳамкорлик муносабатлари мавжуд. Бу муносабатлар тинмай ривожланмоқда, деди Яман Араб Республикаси президенти Али Абдулла Солих Қувайтда чиқадиган «Ал-Ватан» газетаси мухбири билан суҳбатда.

Бу муносабатлар дўстлик ва ўзаро ҳурмат принципларига асосланиб, ҳар иккала мамлакат бутун дунёда тинчликни таъминлаш йўлида ҳаракат қилишга интилаётганлигини кўрсатади, деди у. Президент яқинда СССРга қилган визити якунларига юксак баҳо берди. Визит давомида, деди у, иқтисодий, техникавий, маданий ва бошқа соҳалардаги алоқаларни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни кўзда тутган бир қанча муҳим шартномалар имзоланди. (ТАСС).

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ТАНГЛИК ҚУРБОНЛАРИ

Францияда илгари обод бўлиб, ҳозирги вақтларда шоншуҳратини бутунлай йўқотган шаҳарлар ва аҳоли пунктлари кўпайиб бормоқда. Французлар бу масканларни «ўлиб бораётган шаҳарлар» ёки «танглик қурбонлари» деб атамоқдалар. Мамлакатнинг бундай шаҳарларида аввал битта корхона ёпилса, ундан кейин иккинчиси ўзининг синганлигини эълон қилмоқда. Натижада, бу аҳоли пунктлари халқининг кўпи иш излаб, бошқа жойларга кўчиб кетишга мажбур бўлмоқдалар.

Умуммеҳнат конфедерациясининг органи бўлмиш «Ви Увриер» журнали шундай шаҳарлардан бири тўғрисида батафсил ҳикоя қилган. Руан шаҳридан ғарбда жойлашган Монтвиль шаҳарчаси бир вақтлар «фаровон ва осойишта» шаҳарлардан бири деб ҳисобланган. Шаҳарча аҳолисининг кўпчилиги «Петиколлен» химия заводида ишларди. Лекин ўтган йили корхона эгаси завод фойда келтирмай қўйди, деб ҳисоблаб уни ёпиб қўйди. Шу туфайли Монтвилда ишсизлар сони кўпайди. Ҳар тўрт кишидан уч нафари бутунлай ишсиз бўлиб қолди. Ҳозирги кунда шаҳар аҳолиси ноиложликдан катта-катта саноат марказларига ва бошқа жойларга кўчиб кетишга мажбур бўлмоқда.

ЭПЧИЛ ЎҒРИЛАР

Кейинги йилларда Бельгияда жиноятчилик тобора кўпаймоқда. Бу ерда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра, ўтган йилнинг ўзида мамлакатда банклар, почта бўлимлари, омонат кассалари ва олтин буюмлар магазинларига 368 марта қуролли ҳужум қилинган. Бу эса аввалги йилдагига қараганда 55 процент кўпайган.

Мамлакатда автомобилларни ўғирлаш ва ҳайдаб кетиш ҳоллари ўтган йили 18 процент ортган. Бошқа турдаги ўғирликларнинг сони ҳам кўпайган. Маъмурлар эса бундай ҳодисаларнинг олдини олиш учун дурустроқ чора кўрмаётирлар. Ўғирлик билан шуғулланувчилар эса полициянинг ношудлигидан фойдаланиб, хоҳлаганча жиноят қилмоқдалар.

УЙ-ЖОЙ ЎРНИГА ТУРМАЛАР

Американинг Калифорния штатида яқин йиллар ичида барча қурилиш соҳалари орасида фақат турмалар қуриш авж олиб кетди. Штатдаги қонун чиқарувчи мажлис комиссияларидан бирининг келтирган далиллари буни тағин ҳам яққол кўрсатади. Ана шу ҳужжатга кўра, 80-йиллар давомида Калифорнияда турмаларнинг сони икки баравар кўпайтирилади. 1990 йилга бориб штатда «турмадаги аҳоли»нинг сони 27,6 мингдан 46,5 мингга етади.

Америка мутахассислари ва олимлар бу тадбирни умуман мамлакатда ва штатда жиноятчиликнинг узлуксиз ўсиши билангина эмас, балки маъмурларнинг граждан ҳуқуқлари учун курашчиларни тобора шафқатсизларча жазолаётганликлари билан боғлиқ деб ҳисобламоқдалар. Штат аҳолиси бундай воқеаларни кўриб, киноя билан бизда уй-жой эмас, турма кўпроқ қурилмоқда, деб айтмоқда.

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ VII ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН

ЭЗГУЛИК ДАЪВАТИ

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг ҳар икки йилда ўтказилаётган Тошкент халқаро кинофестивали маданий-сиёсий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлиб қолди. Шаҳримизга уч қитъа санъаткорларигина эмас, планетамизнинг турли бурчакларида ижод қилаётган, курашаётган, ижтимоий тараққиёт йўллари ҳақида фикр юритаётган кино аҳли, жамоат арбоблари, матбуот ходимлари ҳам ташриф буюришиб, ўн кун давомида долзарб масалалар юзасидан маслаҳатлашиб олмоқдалар, янги режалар тузмоқдалар.

Фестивалнинг программаси ранг-баранг. Унга кўрик, баҳс, меҳнаткашлар билан учрашув, матбуот конференциялари, саёҳатлар киритилган. Ташкилий комитет, Бош дирекция фестиваль меҳмонлари, расмий қатнашчиларининг Тошкентда ўтказган кунлари сермазмун бўлиши учун ҳар гал пухта тайёргарлик кўрмоқда. Программа тўла-тўкис ва юқори савияда ўтишини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг анжуман қатнашчиларига йўллаётган табрик сўзлари белгилаб бермоқда. «Холис ният билан бирлашган кино арбоблари — башариятнинг инсонпарварлик ғояларини баланд овоз билан ҳимоя қилиш орқали кўп иш қила оладилар, уларнинг санъати ҳозир ҳам инсоннинг тинчлик ва бахт-саодат муддаоларига зид бўлиб турган кучларга зарба бера олади», деган эди Л. И. Брежнев VI халқаро кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонларига юборган табрикномасида. Экран санъатига, унинг илғор арбобларининг фаолиятига берилган бундай баҳо барчани тўлқинлантириб юборган, дўстона суҳбатларнинг, назарий мунозараларнинг мавзусини белгилаб берган эди.

Кўриклардан кейин бўлган самимий суҳбатларда, минбарлардан айтилган жўшқин сўзларда хорижий мамлакатлардан келган ҳамкасбларимиз Тошкентдаги анъанавий учрашув илғор кучларни бирлаштиришда, илғор ғояларни тарғиб этувчи фильмларга катта экран сари йўлланма беришда, мафкуравий курашда катта иш қилаётганини бир овоздан эътироф этишади. Бундай мулоҳазалар йирик анжуманнинг халқаро обрўси ўсиб бораётганини, Тошкентдаги учрашувни кўпгина мамлакатлардаги илғор кинематографчилар орзиқиб кутаётганини кўрсатади. Шу боисдан бундай фикрлар киношунослик фанига оид асарларда умумлаштирилаётгани, чуқур ўрганилаётгани, кенг ёритилаётганидан санъаткорларгина эмас, барча, жумладан, газетхонлар ҳам манфаатдор бўлиши табиий. Чунки, Тошкент фестиваль шаҳри бўлиб қолди, Томошабинлар фақат фильмларни кўриш билан чекланмасдан фестиваль иштирокчиларининг мулоҳазалари билан танишишни ҳам истайдилар. Олти фестиваль давомида кўтарилган проблемалар, ҳаяжон билан айтилган сўзлар, самимий тилаклар тўпланса, том-том китобларга замин бўлади. Биз 1980 йили бўлиб ўтган фестиваль кунлари билдирилган фикрларнинг баъзиларини эслатиб ўтамиз. Замонамиз учун ниҳоятда актуал бўлган масалалар анжуман экранидан, минбаридан айтилаётганини қайд қилмоқчимиз.

Юқори Вольтадан келган режиссёр Бернар Йонли ҳамкасбларига мурожаат этиб, **«мен фестиваль шиоридан мамнунман: кинематограф тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашда. Бу шиор империализм ва неоколониализмга қарши кураш олиб бораётган халқларнинг орзу-умидларини изҳор этади... Осиё, Африка ва Лотин Америкаси кинематографчиларини йиғган Тошкент фестивали ривожланаётган мамлакатларда кино тараққий этиши учун хизмат қилмоқда»,** деганида йиғилганлар қарсаклар билан, самимий сўзлар билан унга фикрдош эканликларини билдирган эдилар.

Шуниси муҳимки, фестиваль қатнашчилари фақат Тошкентдаги учрашув кунларигина эмас, балки ҳамиша — ижод жараёнида, бўлажак асарларига мавзу, шакл танлашларида кўп миллатли совет кинематографияси тажрибасига мурожаат этиб келаётганликларини очиқ-ойдин айтиб, фикрларини айрим фильмлари ва уларнинг сабоқларини эслатиш билан тасдиқламоқдалар. Жазоирлик Насриддин Генефий фильмлар реал фактлар заминида вужудга келишининг аҳамияти ҳақида ва айни бир вақтда бундайленталар қизиқарли бўлиши, томошабиннинг диққатини дарҳол тортиши лозимлиги ҳақида сўзлаб туриб, Тошкент фестивалининг эстетик шакл, ғоявий мазмун излаш, ёритиш борасидаги аҳамиятини алоҳида таъкидлаб ўтгани ёдимизда. **«Бу фестивалнинг уч қитъа халқлари олдидаги хизматини таъкидлаб ўтмоқчиман. Ҳамкасб дўстларимизнинг тажрибаси бизни бойитади ҳамда илҳомлантиради. Мен СССР кинематографияси жумладан, Совет Ўрта Осиёси кино санъатидан кўп нарсани ўргандим»,** деганида жазоирлик меҳмон тарихий воқеаларни юксак бадиий куч билан ифодалаган «Потемкин броненосеци», «Сен етим эмассан», «Шоирнинг тақдири» каби юзлаб совет фильмларини назарда тутганини яна бир бор эслаймиз, совет санъати бош тараққиёт йўли хорижий мамлакатларнинг илғор кучлари томонидан эътироф этилаётганига, Тошкент анжумани эса, шундай фикрлар баралла янграши учун ҳам хизмат қилаётганига ишонч ҳосил қиламиз. Бундай мулоҳазаларни Эфиопия маданият министрлиги қошидаги киномарказнинг бошлиғи Абду Мозайян, ҳинд режиссёри Басу Бхаттачария ҳам айтдилар. Шундай одил ва оқил фикрларни фақат Осиё, Африка ва Лотин Америкасидан келган меҳмонларгина эмас, бошқа қитъалардан келган ҳамкасбларимиз ҳам мамнуният билан айтишлари характерлидир. Даниялик кинотанқидчи Карстен Фледелиус ўз хулосасида кўпчиликнинг фикрини изҳор этган эди: **«Фестиваль инсоният учун ниҳоятда зарур бўлган масалаларни кўтарди».**

Япон кинотанқидчиси Кадзуо Ямада, Коста-Рика Маданият министрлигининг кино бўлими мудири Карлос Фейер, Вьетнам режиссёри Чан Ван Тхулар фестиваль экрани, унинг ранг-баранглиги ва ҳаққонийлиги ҳақида сўзлаб, Тошкентда фақат бадиий фильмларгина эмас, ҳужжатлиленталар ҳам намойиш этилишининг сиёсий-эстетик аҳамияти ҳақида сўзлаган эдилар. Вьетнамлик санъаткор Тошкентга олиб келган ва турли мамлакатлардан келган ҳамкасблари, минг-минг томошабинларга тақдим этган «Хоинлик» ҳужжатли асарига берган изоҳи фестивалнинг аҳамияти ҳақидаги фикри билан боғлиқ ҳолда ифода этилиши ҳам диққатни тортади: **«Асаримиз Вьетнам — Хитой чегарасида 1979 йилнинг баҳорида рўй берган воқеа ҳақида ҳаққоний тасаввур беради. Мен сизларга Хитой ҳарбий асирлари СССР, Ангола, Куба, бошқа социалистик мамлакатлар ҳақида қандай фикрда эканликларини билдиришни жуда зарур деб билдим. Халқаро аҳвол кескинлашган ҳозирги пайтда бизнинг вазифамиз — янада жипслашиш, бирликни, биродарликни мустаҳкамлашдир».**

Тошкент фестивали — кинонинг халқаро байрами. У дўстларнинг эзгу гурунги учун, илғор шиорлар баралла янграши учун хизмат қилади. Шу билан бирга анжуман кинонинг ижтимоий-сиёсий ҳаётда, мафкуравий курашда қудратли тарбия қуроли бўла олишини кўрсатмоқда.

Ҳамидулла АКБАРОВ,
киношунос.

ХЎЖАЕВ
Маҳмуд Музаффарович

1982 йил 15 февралда оғир касалликдан сўнг Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрининг биринчи ўринбосари, 1956 йилдан КПСС аъзоси Маҳмуд Музаффарович Хўжаев вафот этди.

М. М. Хўжаев 1932 йилда Бухоро шаҳрида хизматчи оиласида туғилди. У ўз меҳнат фаолиятини 1953 йилда тўқимачилик институтини битиргандан сўнг, Тошкент тўқимачилик комбинатининг смена мастерлигидан бошлади. 1959 йилдан 1962 йилгача Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг 1-тикувчилик фабрикасида директор бўлиб ишлади. Шундан кейин у партия ишига — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети инструкторлигига кўтарилди.

1966 йилда М. М. Хўжаев Тошкент шаҳар меҳнаткашлар депутатлари Куйбишев район Совети ижроия комитети раислигига сайланди. 1968 йилда эса Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирлигининг маҳаллий саноат, маиший хизмат кўрсатиш ва маданий-маиший моллар бўлими мудири қилиб тасдиқланди.

1972 йилдан 1975 йилгача Тошкент шаҳар Чилонзор район партия комитетининг биринчи секретари бўлди. 1975 йилдан умрининг охиригача республика аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлади. Маҳмуд Музаффарович бу масъул лавозимда ишлар экан, ўзининг бутун куч ва ғайратини тармоқни ривожлантиришга, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш сифатини ва маданиятини оширишга сафарбар қилди. Ишда партиявий принципиаллик, олға сурилган вазифаларни ҳал қилишда қатъиятлилик, одамларга нисбатан ғамхўрлик унга хос хусусиятлар эди.

Ватан М. М. Хўжаевни Халқлар дўстлиги, «Ҳурмат Белгиси» орденлари ва иккита медаль билан мукофотлаб, унинг хизматларини юқори баҳолади.

Коммунист, ғамхўр инсон ва ҳалол меҳнаткаш — Маҳмуд Музаффарович Хўжаевнинг ёрқин хотираси қалбимизда абадий сақланади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

ВАҚТДАН ЎЗИБ ИШЛАЁТГАНЛАР

Термиз паррандачилик фабрикаси беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига ишлай бошлади. Корхонанинг маҳсулоти Шеробод чўли қўриқ районларидаги қурилиш ташкилотларининг, Термиз дарё портининг ишчилар таъминоти бўлимига, область марказининг савдо тармоқларига юборилмоқда. Йил охиригача йиллик пландан ташқари 20 минг тонна гўшт етиштириш мўлжалланади. Фабрика ходимлари орасида қишки мавсумда паррандалар сермаҳсул бўлишини таъминлаш мусобақаси авж олдириб юборилди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

128-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-синф ҳажмида маълумотлилар: трамвайлар ва троллейбусларнинг ҳаракатдаги состави ремонти бўйича слесарь, тортиш ва подстанцияларнинг диспетчери, трамвайлар ва троллейбусларнинг электр ва радиоаппаратуралари ремонти бўйича слесарь-электрик касбларини ўрганадилар. Улар давлат таъминотида бўладилар.

Ўқиш муддати — 3 йил.

Ўрта маълумотлилар: трамвай вагонларининг ҳайдовчиси, троллейбус машиналарининг ҳайдовчиси, автослесарь, контактли ва кабель тармоғи ремонти бўйича электромонтёр касбларига қабул қилинадилар. Уларга ҳар ойда 30 сўмдан стипендия берилади.

Ўқиш муддати — 10 ой.

Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар учун ва 17,5 ва ундан катта ёшдаги қизлар учун троллейбус ҳайдовчиси ихтисослиги бўйича ўқиш муддати 6 ой, трамвай ҳайдовчиси ихтисослигига эса 5 ой. Ҳар ойда 75 сўмдан стипендия берилади. Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Машғулотлар ҳар ойнинг 5 ва 15 кунида бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 125-алоқа бўлими, Красновосточная кўчаси, 3 «а»-уй (1, 17 «э»-автобуслар, 18-троллейбус, 13, 22-трамвайларнинг «Красновосточная депоси» бекати). Телефон 62-34-57.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети
182-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1982-83 ўқув йилига
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

электрпайвандчи, дурадгор, бўёқчи.

Ўқиш муддати — олти ой.

Билим юртига ўрта маълумотлилар ва Совет Армиясида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинадилар.

Билим юртини битирганларга диплом берилади, улар қурилиш бошқармасига ишга юборилади.

Билим юртини аъло ва яхши баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

10-синфни битирганлар 30 сўм стипендия оладилар.

Совет Армиясида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар 60 сўм стипендия оладилар.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш давридаги иш ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юртини битирганларга «Таштракторстрой» трестига ишга йўлланма берилади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 дона сурат (3x4 см.), медицина справкаси (286-форма).

Қабул комиссияси ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Куйбишев райони, Багратион кўчаси, 4-уй (17-автобуснинг «12-турар жой шаҳарчаси», 13-трамвайнинг «Шимолий Шарқ массиви» бекати). Телефон: 64-18-41.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ БЎЙИЧА ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

қурилиш министрлигининг Узоқ Шарқ ва Забайкалье районларидаги (СССР «Минвостокстрой»и) бўлинмаларида ишлаш учун ғишт терувчи, бўёқчи, бетончи, сувоқчи, дурадгор, монтажчи ва ёрдамчи ишчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнат ҳақи ишбай-мукофотли. 30 процент ҳажмида район коэффициенти қўшиб тўланади.

Икки йил муддатга меҳнат шартномасини тузган ишчиларга 200 сўм нафақа пули берилади. Иш жойига бориш ва меҳнат шартномасининг муддати тугагандан сўнг олдинги турар жойига қайтишдаги йўл харажатлари ҳамда суткалик тўланади.

Справкалар ва ишга йўлланмалар олиш учун қуйидаги адресларга мурожаат этилсин: шаҳарларда — аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг инспекторларига; районларда — меҳнат бўйича вакилларга. Тошкент шаҳрида — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 6-хона ва аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг район пунктларига.

●

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/II да **Олтин девор**, 17/II да **Гурунг**, 18/II да **Абу Али ибн Сино.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/II да **Олифта**, 18/II да **Хизматингизга тайёрмиз.**

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар мудирлиги аппарати коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирлигининг масъул ходими

Усмон Маҳкамович МУСАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги марказий аппаратининг коллективи фан ютуқларини ишлаб чиқаришга татбиқ этиш бўлимининг бошлиғи А. Қаюмовга онаси

Шаҳрибону СОҚИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Касаба союзларининг республика Совети аппарати раҳбарлиги, партия ва касаба союз ташкилотлари республикалараро касаба союзлари курсларининг директори С. Қ. Қосимхўжаевга онаси

Санталатхон БАҲОДИРХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

Тошпўлат ҲАМИД

ТАШВИШЛИ ДУНЁ БУ

Эртани ўйламай мумкинми яшаш!
Мевага етади экканлар ниҳол.
Бекорчи кишининг дили доим ғаш,
Келажак шонига етаклар хаёл.
Дунёда ноумид, дейдилар шайтон,
Эртасин ўйлайди жони-жонивор.
Товуқ жўжасига ғамхўр, меҳрибон,
Бўри ҳам қолдирар боласига ғор.
Эртани ўйласам, ҳисобли дунё, —
Бўзариб қарайди кўзларимга тик.
Юзлари кўкарган, гуноҳкор дунё,
Сочлари оқарган, тишлари кемтик.
Дунё дер:
— Ер узра кезар бир соя,
Урушнинг ўзи бу — қоп-қора кулка.
Ер инграр:
— Қилингиз мени ҳимоя!
Боғлар дер:
— Айланиб қолмайлик чўлга!
Дунё дер:
— Қаритди лаънати уруш,
Замин баданига ёпишган мараз!
Мен дейман:
Эй, дунё, қўй, жаҳлингдан туш,
Боғларни куйлайлик ошуфта, сармаст.
Аждаҳо бўлганмиш ўтган замонда,
Тўймаган Инсонни тортиб комига.
Энди у афсона қай бир достонда,
Дош бермай йўқолган ақл домига!
Уруш ҳам мисоли ўша аждаҳо,
Энг қабиҳ афсона бўлиб қолажак.
Тинчлик!, — деб оёққа қалқиган дунё,
Урушнинг бошига ўлим солажак.
Қизилқум бағрида экдик янги боғ.
Ташвишли дунё бу, юмуш беҳисоб.
Энг эзгу орзулар йўлларда чароғ,
Биз босган изларда унади савоб.
Эй, дунё, тинглагин, бир оддий ўзбек
Қатъий дер:
— Қаришга йўқ сира ҳаққинг.
Билиб қўй, поёнсиз шу кенг жаҳонда
Ақл бор, идрок бор, гуркирар бахтинг!

САЙЁР

УКРАИНА ВА ЎЗБЕКИСТОН

(туркумдан)

Ғалла,
Пахта,
Украин,
Ўзбек —
Дилимдаги бу эзгу достон.
Бир юздаги қўшалоқ кўздек,
Украина ва Ўзбекистон!
Дарёси Сир,
Ва, ё Днепр,
Бағри-дили туташ — гулистон.
Даласининг кўрки, эди бир!
Украина ва Ўзбекистон!
Халқи,
Қалби
Туташ,
Ҳамқадам,
Қўшиқ айтгим келар бу ҳисдан.
Бунда жўра одамга одам,
Украина ва Ўзбекистон!
Бугуни бор,
Эртаси ёрқин,
Бир қуёшдан нур эмган бўстон.
Улар куйдай янграйди ҳар кун,
Украина ва Ўзбекистон!

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

ҲАЁТ СИРЛАРИНИ ЎРГАНИБ

Пептидлар икки ёки ундан кўпроқ аминокислоталарни бирлаштирувчи моддалар бўлиб, оралиқ маҳсулот ҳисобланади. Латвия ССР Фанлар академиясининг органик синтез институтида тирик организм учун муҳим аҳамиятга эга бўлган пептидларнинг биологик регуляторларини синтез қилиш ҳамда биохимик тадқиқ этиш бўйича мамлакатимизнинг асосий марказларидан бири ташкил этилди.

Бу хил регуляторлар қаторига талайгина биологик актив бирикмаларни киритиш мумкин. Қизиғи шундаки, уларнинг ҳаммаси организмдаги энг муҳим биохимик ва физиологик жараёнларни бошқариб, мувофиқлаштириб туради.

Институтнинг бир группа олимлари синтетик пептид биорегуляторлари олиш методларини яратганликлари ҳамда уларни кенг ишлаб чиқариш усулларини топганликлари учун ўтган йили СССР Давлат мукофоти билан тақдирландилар.

Юқоридаги суратда: СССР Давлат мукофоти лауреатларидан бир группаси (чапдан ўнгга) — институт директори, профессор Г. Чипенс, лаборатория мудири, медицина фанлари кандидати В. Клуша, цех бошлиғи, химия фанлари кандидати А. Паварс, химия фанлари кандидати Ф. Мутулис, катта инженер-технолог А. Штапберг. Пастдаги суратда институт олимлари тавсияси асосида яратилган дори-дармонлардан намуналарни кўриб турибсиз.

И. Предилис фотолари (ТАСС фотохроникаси).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

«САРИҚ ЯПРОҚЛАР» ҚАБИЛАСИ МЕҲМОНИ

Таиланддаги тоғлик қабилалар билан биринчи учрашувимизни сира унутиш қийин.

Йўл бошловчи билан кун бўйи тоғма-тоғ тентидик. Кечга яқин ўрмон чеккасида катта бомбук чайлага кўзимиз тушди; кейинчалик бу чайла қабила бошлиғига тегишлилиги маълум бўлди. Йўл бошловчи ғарчиллама ёғоч эшикни очди, биз олов ёнида ўтирган кишиларни кўрдик. Биз пайдо бўлгач уларнинг юзида қўрқинч аломати сезилди, аммо қабила бошлиғи қўлини кўтариб, бир ишора қилгач, улар тинчланишди.

Қишлоқ Таиланднинг шимолий районларига жойлашган Леси қабиласига тегишли экан. Бу ўлкада фил, каркидон, тапир ва йўлбарслар яшайди. Аммо лесиларнинг асосий касби овчилик бўлмай; ўзларини «сариқ япроқлар» деб юритувчи бу қабиланинг касби кўкнори етиштиришдан иборат. Кўкноридан тушган пулга лесилар Бирмадан инглиз қироличаси Виктория замонасида тайёрланган катта кумуш тангалар сотиб олишади, кейин тангалардан бу ерда кенг тарқалган безак, кумуш маржон тақинчоқлар тайёрлашади.

Таиланд тоғ қабилаларининг этник состави турлича. Бу ерда, жумладан мео, тин элатлари яшайдики, улар ҳақида тўла маълумот йўқ (тахминларга кўра, уларнинг сони аллақачон бир неча миллиондан ошиб кетган). Баъзи маълумотларга кўра, Таиланд тоғ қабилалари мамлакатдаги умумий аҳоли сонининг 3 процентини ташкил этади.

«Сариқ япроқлар» қабиласининг вакиллари уларнинг территориясига кириб қолган «бегоналарга» ишончсизлик билан қарашади. Улар билан қўшни қабила сингари лесилар кўчманчиликда кун кўришади. Улар бугун Бирмада бўлишса, эртага — Таиландда, ҳатто Хитойда бўладилар.

Лесилар ўзларининг пакана отларида баланд тоғ йўллари ва сўқмоқларида тез ҳаракат қилишади. Мен биринчи бор кимсасиз тоғлар орасида турли-туман кийинган отлиқлар карвонини кўриб ҳайратда қолган эдим.

Сўнгги йилларда Бангкок маъмурлари лесиларни ўтроқ турмушга ўргатиш мақсадида Тайлар посёлкаси яқинидаги қишлоқларда (Таиланд аҳолисининг 50 процентдан кўп қисмини ташкил қилган) махсус тадбир қўллай бошладилар. Маълумки, уларнинг асосий машғулоти кофе етиштиришдан иборатдир. Деҳқонлар кўкнори ўрнига кофе донини қандай етиштиришни ўргатишди, аммо бу тадбир туфайли қабила кўч-кўлонини кўтариб тоққа кўчиб кетди. Кофега нисбатан кўкнорига Таиланд ва Хитойнинг бозорларида яширин савдогарлардан кўпроқ ҳақ олинар эди. Шу туфайли бу тадбир уларни ерга боғлаб қўёлмайди.

Ҳозир Таиланд ҳукумати чет элдан топографларни чақирмоқда, улар лесилар яшайдиган қишлоқларни харитага туширишади; шу туфайли кейинчалик уларнинг сонини ҳисобга олиш осонлашади. Аммо бу оғир масала. Чунки «сариқ япроқлар» қабиласига қарашли кишилар улар ишига бошқалар аралашувини ёқтиришмайди.

БАХШИНИНГ ЯНГРОҚ СОЗИ

Хивалик бахши Қурбонназар Абдуллаев 82 ёшга тўлган кунни шаҳар маданият уйида нишонланди. У ўз ўғли ҳамда невараси билан бирга тор жўрлигида ўзбек, қозоқ, туркман ва озарбайжон достонларини ижро этди.

Хизмат кўрсатган бахши ҳали навқирон. Ҳозир фольклор ансамблига раҳбарлик қилмоқда, деҳқонларнинг шонли ишлари ва жонажон ўлкада рўй бераётган буюк ўзгаришлар тўғрисида, тинч меҳнат гашти ва совет халқларининг бузилмас дўстлиги ҳақида янги-янги асарлар яратмоқда. Унинг қўшиқлари халқ оғзаки ижоди конкурсларида бир неча марта тақдирланди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 10.40 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 11.40 Фильм-концерт. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — К. Паустовский ижоди. 17.05 — Мураббий. 17.35 — Бунёдкорлар сафида. 18.35 — Концерт. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Сальвадорнинг дарди ва ғазаби. 19.50 — Чайка. Фильм-балет. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 22.30 — Хоккей. Халқаро турнир. ЧССР — СССР.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 13.10 — Шахмат мактаби. 10.05 ва 12.10 — Француз тили. 10.35 ва 11.40 — Тарих. 11.10 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. 12.40 ва 13.40 — Колхоз ҳуқуқи. 14.10 — А. Конан-Дойл ҳаёти ва ижоди. 14.50 — Тарих. 15.20 — География. 15.50 — Ҳозирги замон совет драматургиясида меҳнат кишиси. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.00 — Спорт ҳафталиги. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Кодли номи Жануб момақалдироғи. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Бошсиз от. Спектакль. 13.00 — Бепоён Ватаним менинг. 14.00 — Солдат отаси. Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильм. 18.40 — Қувноқлар даврасида. 19.10 — Тошкент экскаватор заводидан репортаж. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Куйла, дилкаш дуторим. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ижод саҳифалари. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Резидентнинг тақдири. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Адабиёт. 18.40 — Реклама. 18.50 — Физика. 19.50 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Назарий механика. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.30 — Қардошлик радиопрограммаси. 10.40 — Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Дутор тароналари. 21.00 — Қаламкаш дўстлар. Ҳикоя. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Қозоқ куйларидан концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35—53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Г-25789. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 39.